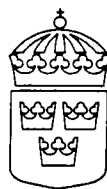

Jordbruksutskottets betänkande

1986/87:16

om statsbudgeten för budgetåret 1987/88 såvitt avser jordbruksdepartementets verksamhetsområde (prop. 1986/87:100 bilaga 11)

JoU
1986/87:16

NIONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas förslagen under jordbruksdepartementets huvudtitel i budgetpropositionen 1987 (prop. 1986/87:100 bilaga 11) med undantag av bl. a. de anslag som är upptagna under avsnittet I Idrott, rekreation och turism, vilka behandlas av kulturutskottet.

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande de förslag som regeringen lagt fram under jordbruksdepartementets huvudtitel, med bl. a. de undantag som inledningsvis angetts.

Förslagen under nionde huvudtiteln gäller bl. a. jordbruksdepartementet, jordbrukets rationalisering, skogsbruk, fiske, service och kontroll. Anslagen till utbildning och forskning inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde behandlas i samband med proposition 1986/87:80 om forskning (JoU 1986/87:19).

Utskottets ställningstagande innebär att regeringens förslag om medelsanvisning och bidragsramar m. m. tillstyrks, med de undantag och kommentarer i övrigt från utskottets sida som anges nedan.

Under punkt B 5 Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti förordar utskottet att kreditgarantiavgift ej skall tas ut på kreditgarantier inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde som beviljats före budgetåret 1983/84.

Under punkt B 10 Främjande av rennäringen föreslår utskottet en anslagshöjning med 4,7 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag.

Under punkt C 3 Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område föreslås en tidigareläggning av reduktionen av livsmedelssubventionerna och ett uttalande om en successiv avveckling av livsmedelssubventionerna.

Under punkt D 6 Bidrag till skogsvård m. m. gör utskottet vissa uttalanden om en mera restriktiv användning av det s. k. 5:3-bidraget. Under punkt D 7 Stöd till byggande av skogsvägar föreslås åtgärder för en ökad samhälls- lig styrning av skogsvägar som byggs utan statsbidrag i områden med svår- för- yngrad skog.

Anslaget till lån till fiskerinäringen (punkt E 7) föreslås av utskottet upp- räknat med 15 milj. kr. till 50 milj. kr.

Under punkt F 1 Statens livsmedelsverk redovisar utskottet vissa överväganden angående dricksvattenkontrollen m. m.

JoU 1986/87:16

Till betänkandet fogas 40 reservationer och ett särskilt yttrande.

Jordbruksdepartementet m. m.

1. Jordbruksdepartementet m. fl. anslag

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna A 1–A 4 (s. 13–14) och hemställer

1. att riksdagen till *Jordbruksdepartementet* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 15 726 000 kr.,
2. att riksdagen till *Lantbruksråd* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 4 315 000 kr.,
3. att riksdagen till *Utredningar m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 2 800 000 kr.,
4. att riksdagen till *Extra utgifter* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 700 000 kr.

Jordbrukets rationalisering m. m.

2. Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.

Regeringen har under punkt B 3 (s. 15–18) föreslagit riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1987/88 statsbidrag beviljas till jordbrukets rationalisering med sammanlagt högst 30 000 000 kr.,
2. till Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m. för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 000 kr.

Motioner

Motion 1986/87:Jo224 av Arne Andersson i Ljung m. fl., vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 10) att riksdagen beslutar att till anslaget B 3 Bidrag till jordbrukets rationalisering m. m. för budgetåret 1987/88 anslå 30 000 000 kr.

Motion 1986/87:Jo257 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 6) att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 5 milj. kr. minskat anslag till jordbrukets rationalisering på 35 milj. kr.

Utskottet

Från anslaget utbetalas bidrag till yttre och inre rationalisering enligt förordningen (1978:250) om statligt stöd till jordbrukets rationalisering. Därutöver används anslaget för vissa speciella ändamål. För budgetåret 1985/86 har dessutom anvisats 40 milj. kr. för att rekonstruera särskilt skuldtyngda jordbruksföretag.

Jordbruksministern föreslår under förevarande anslag oförändrade bi-

dragsramar för yttre och inre rationalisering inom jordbruket med 12 resp. 18 milj. kr. Liksom för närvarande bör det ankomma på regeringen att besluta om jämkning mellan bidragsramarna.

Enligt motion Jo224 är det omotiverat att staten i nuvarande produktionsläge bidrar till jordbrukets inre rationalisering. Bidraget bör upphöra på sikt. För nästa budgetår föreslår motionärerna en minskning av anslaget med 10 milj. kr. (yrkande 10).

Med i huvudsak samma motivering yrkas i motion Jo257 en minskning av anslaget med 5 milj. kr. (yrkande 6).

Utskottet får påpeka att motionsyrkandena utformats så att de endast avser anslagsanvisningen för budgetåret 1987/88 men däremot ej själva bidragsramen.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om bidragsram. Vad beträffar behovet av utbetalningar under budgetåret 1987/88 saknas anledning att frågå regeringens bedömning. De båda motionsyrkandena avstyrks således.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen medger att under budgetåret 1987/88 statsbidrag beviljas till jordbrukets rationalisering med sammanlagt högst 30 000 000 kr.,
2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1986/87:Jo224 yrkande 10 och 1986/87:Jo257 yrkande 6 till *Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 40 000 000 kr.

3. Markförvärv för jordbrukets rationalisering

Regeringen har under punkt B 4 (s. 18–19) föreslagit riksdagen att till Markförvärv för jordbrukets rationalisering för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

Motion

Motion 1986/87:Jo257 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 7) att riksdagen hos regeringen begär uppdrag till jordfonden angående markförsäljning på ca 50 milj. kr.

Utskottet

I lantbruksstyrelsens anslagsframställning anförts bl. a. att det är viktigt att jordfondsverksamheten kan hållas på en hög nivå. Under den senaste tiden har lantbruksnämnderna satsat mer på utförsäljning av mark än på inköp. Likviditeten är därför för tillfället god. Med hänvisning till detta och till det statsfinansiella läget avstår styrelsen nu från att begära likviditetstillskott till fonden. I likhet med vad lantbruksstyrelsen förordat föreslås i propositionen att anslaget förs upp med oförändrat belopp.

Enligt motion Jo257 bör en betydande del av jordfondens markinnehav kunna säljas. Tillgångarna bör kunna minskas med 50 milj. kr.

Utskottet framhöll vid behandlingen av ett liknande yrkande under riksmötet 1985/86 att det inte var förenligt med jordfondens syfte att riksdagen – utan närmare information om struktur och läge av ifrågavarande fastighetssinnehav – förordade en utförsäljning av markegendomar till ett visst belopp. Anledning saknas att nu frångå denna ståndpunkt, särskilt mot bakgrund av lantbruksstyrelsens uppgifter om den gjorda satsningen på utförsäljning av fastigheter. Utskottet avstyrker därför motion Jo257 yrkande 7.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Markförvärv för jordbrukets rationalisering* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr..
2. beträffande *försäljning av mark från jordfonden* att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo257 yrkande 7.

4. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti

Regeringen har under punkt B 5 (s. 19–21) föreslagit riksdagen att till Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.

Motioner

Motion 1986/87:Jo224 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) vari yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 14) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om kreditgarantiavgift på redan beviljade kreditgarantier.

Motion 1986/87:Jo234 av Jan Jennehag (vpk), vari yrkas att riksdagen avslår förslaget om höjning av kreditgarantiavgiften för statliga garantilån inom jordbruket tagna före den 1 juli 1983.

Motion 1986/87:Jo247 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts om lån för jordbrukets rationalisering m. m.

Utskottet

I enlighet med riksdagens beslut (prop. 1984/85:100 bil. 11, JoU 25, rskr. 186) har för statliga garantier till jordbrukets rationalisering m. m. beviljats en ram av 4 000 milj. kr. T. o. m. budgetåret 1985/86 har åtaganden för 3 787 milj kr. gjorts. Enligt jordbruksministerns bedömning bör en oförändrad engagemangsram vara tillräcklig.

Den kreditgarantiavgift som nu tas ut på de kreditgarantier som lämnats efter budgetåret 1982/83 bör enligt propositionen fortsättningsvis, även på jordbruksdepartementets område, tas ut på samtliga beviljade kreditgarantier. Jordbruksministern anmäler att han återkommer till regeringen i denna fråga.

I motionerna Jo224, Jo234 och Jo247 yrkas att förslaget om en kreditgarantiavgift avvisas. I motion Jo224 (m) anför främst formella skäl, dvs. för-

budet mot retroaktiv skattelagstiftning, för yrkandet i fråga. Motionärerna förutsätter i enlighet härmed att de som redan beviljats kreditgarantier inte skall betala den aviserade avgiften.

I vpk-motion Jo234 påpekas bl. a. att avgiften i realiteten innebär en pålaga på jordbruket om ca 30 milj. kr., vilket ytterligare kan bidra till avvecklingen av jordbruksföretag i Norrlands inland och andra avfolkningsbygder.

I centermotionen Jo247 framhålls att kostnadsbilden för låntagarna drastiskt förändras om avgiften införs. Merkostnader på upp till 10 000 kr. kan ifrågakomma för det enskilda företaget. Om garantiavgiften trots detta genomförs förutsätter motionärerna att kostnaderna beaktas i prisöverläggningarna på jordbrukets område.

Utskottet noterar att finansutskottet i sitt betänkande om riktlinjer för den ekonomiska politiken m. m. uttalat sig till förmån för ett ökat uttag av kreditgarantiavgifter med motiveringen att garantiverksamheten bör bära sina egna kostnader. Under budgetåret 1985/86 resulterade garantiverksamheten i ett underskott på 1,3 miljarder kronor. Enligt finansutskottet bör i normalfallet även äldre garantier avgiftsbeläggas (FiU 1986/87:10 s. 68). Betänkandet har godkänts av riksdagen (rskr. 122).

Med reservation för att utskottet inte haft någon närmare information om hur den av jordbruksministern aviserade avgiften kommer att konstrueras ansluter sig utskottet till synpunkterna i motion Jo224 att en avgift på redan beviljade kreditgarantier kan komma i konflikt med bestämmelserna i regeringsformen om retroaktiv skattelagstiftning (jfr prop. 1978/79:195 s. 175). Huvudskälet till att utskottet ställer sig tveksamt till en avgift av ifrågavarande slag är emellertid att den aktualiseras i ett läge med vikande lönsamhet i jordbruksnäringen och dessutom i första hand drabbar de mest skuldtyngda företagen. Utskottet anser för sin del att den i propositionen aviserade avgiften inte bör tas ut på kreditgarantier beviljade före budgetåret 1983/84. Finansutskottets uttalande utesluter enligt jordbruksutskottets mening inte att undantag från avgiftsbeläggning görs för kreditgarantier inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde. Vad jordbruksutskottet anfört med anledning av motionerna Jo224 yrkande 14, Jo234 och Jo247 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag om medelsanvisning.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.,

2. beträffande *kreditgarantiavgifter*

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Jo224 yrkande 14, 1986/87:Jo234 och 1986/87:Jo247 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

5. Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering, m. m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 6 (s. 21) och hemställer

1. att riksdagen medger att under budgetåret 1987/88 statsbidrag beviljas till trädgårdsnäringsens rationalisering, m. m. med sammanlagt högst 7 000 000 kr.,

2. att riksdagen till *Bidrag till trädgårdsnäringsens rationalisering, m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.

6. Främjande av trädgårdsnäringsen och Stöd till innehavare av fjällägenheter m. m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 7–B 8 (s. 22–23) och hemställer

1. att riksdagen till *Främjande av trädgårdsnäringsen* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 900 000 kr.,

2. att riksdagen till *Stöd till innehavare av fjällägenheter m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 1 700 000 kr.

7. Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling

Regeringen har under punkt B 9 (s. 23–24) föreslagit riksdagen att till Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 215 000 kr.

Motion

Motion 1986/87:Jo239 av Lennart Brunander och Bertil Jonasson (c), var yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökat stöd till svensk biodling.

Utskottet

Från anslaget utgår bidrag till främjande av biskötsel och växtodling. Enligt föredraganden bör anslaget föras upp med oförändrat belopp.

I motion Jo239 understryks binas betydelse för lantbruket, särskilt oljeväxtodlingen. En utökad svensk biodling kan ge nya arbetstillfällen. Utrymme finns för en större produktion och konsumtion av inhemsk honung. För att stimulera biodlingen och anknyttande näringar föreslår motionärerna ökat stöd till Sveriges biodlares riksförbund och till biodlingsavdelningen vid lantbruksuniversitetet.

Utskottet delar i stor utsträckning motionärernas syn på biodlingens värde för växtskyddet och jordbruksnäringen m. m. samt från sysselsättningssynpunkt. Enligt vad utskottet erfarit erhåller emellertid Sveriges biodlares riksförbund bidrag även från fonden för kollektiva åtgärder inom binäringsen (fr. o. m. budgetåret 1985/86 sammanlagt 1 milj. kr.). Riksförbundet har enligt uppgift tillsatt en expertgrupp som skall utreda biodlingens framtid. När det gäller verksamheten vid Sveriges lantbruksuniversitet får utskottet hän-

visa till den nyligen framlagda proposition 1986/87:80 om forskning, som bl. a. innefattar förslag om resursförstärkningar för den grundläggande biologiska forskningen. JoU 1986/87:16

Utskottet utgår från att de frågor som tas upp i motionen kommer att följas med stor uppmärksamhet även i fortsättningen. Mot bakgrund av vad som redovisats ovan är utskottet för närvarande inte berett att föreslå ökat stöd till biodlingen i enlighet med motion Jo239.

Regeringens förslag om medelsanvisning under anslaget tillstyrks.

Utskottet hemställer

1. beträffande *ökat stöd till svensk biodling m. m.* att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo239.
2. att riksdagen till *Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 215 000 kr.

8. Främjande av rennärningen

Regeringen har under punkt B 10 (s. 25–28) föreslagit riksdagen att till Främjande av rennärningen för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 20 063 000 kr.

Motioner

Motion 1986/87:Jo203 av Martin Olsson och Karin Israelsson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att till Främjande av rennärningen för budgetåret 1987/88 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 4 700 000 kr. förhöjt reservationsanslag för uppräknning av prisstödet.

Motion 1986/87:Jo206 av Britta Bjelle (fp), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en plan för renslakten hösten 1987.

Motion 1986/87:Jo215 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas att riksdagen för budgetåret 1987/88 till Främjande av rennärningen anvisar ett reservationsanslag om 24 763 000 kr.

Motion 1986/87:Jo221 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om åtgärder för lägre cesiumhalt i renkött,
2. att riksdagen till Främjande av rennärningen för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 24 763 000 kr.

Motion 1986/87:Jo253 av Kerstin Gellerman m. fl. (fp), vari yrkas att riksdagen till Främjande av rennärningen anslår ytterligare 4,7 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit.

Utskottet

Anslaget fördelas på användningsområden genom beslut av lantbruksstyrelsen efter årliga överläggningar mellan staten och företrädare för rennärings-

utövarna. Användningsområdena avser åtgärder till främjande av rennäringen såsom upplysning och rådgivning, katastrofskydd vid svåra renbetesförhållanden, pristillägg på renkött, konsulentverksamhet vid Svenska samernas riksförbund, inventering och kartläggning av vinterbetesmarker, utvecklingsprogram för samebyar samt särskilda ändamål i övrigt som gagnar renskötande samer. Anslaget används också för underhåll av riksgränstängsel med anledning av bl. a. 1972 års svensk-norska renbeteskonvention samt för underhåll av vissa renskötseplanläggningar.

Jordbruksministern anför följande:

Kärnkraftsolyckan i Tjernobyl har skapat stora problem för bl. a. renskötselföretagen. Det radioaktiva nedfallet har orsakat merkostnader och inkomstbortfall för företagen.

Svenska samernas riksförbund har med anledning av Tjernobylolyckan i skrivelse till regeringen hemställt att regeringen vidtar ett antal åtgärder för att minska eller motverka effekterna för rennäringen av det radioaktiva nedfallet. Riksförbundets förslag har i stora delar också aktualiserats i samband med riksdagsbehandlingen av prop. 1986/87:18 om vissa åtgärder m. m. efter Tjernobylolyckan. Bl. a. har riksdagen uttalat att en plan för ett sammanhållet åtgärdsprogram för rennäringen och den samiska kulturen bör göras till föremål för en samlad bedömning i den interdepartementala statssekreterargruppen. Arbetet med ett sådant åtgärdsprogram har påbörjats. Riksdagen har vidare avslagit motioner om en höjning av prisstödet till rennäringen för innevarande budgetår och om införande av ett renkonto.

De renskötande samerna har drabbats hårt av nedfallet från Tjernobyl. Renskötelsen är en nödvändig förutsättning för bevarandet av den samiska kulturen och det samiska språket. De omedelbara åtgärder som nu behöver vidtas är att försöka minska halten av cesium-137 i renkött så att sedvanlig slakt och försäljning kan återupptas i så stor utsträckning som möjligt.

I syfte att minska cesiumhalten i renkött har lantbruksuniversitetet utvecklat ett kaliumberikat renfoder som är avsett att användas som helfoder. Under förutsättning att renarna äter enbart detta foder halveras cesiumhalten i renköttet ungefär var tolfte dag. Genom denna utfodring kan en mycket stor del av de renar som avses slaktas under vintern komma att ha halter som understiger gällande riktvärde för cesium i livsmedel. Staten står för foderkostnaden och för de extra kostnader som uppkommer för samebyn till följd av utfodringen.

För de värst drabbade samebyarna i norra Jämtland och södra Västerbotten är det inte praktiskt möjligt att få ned cesiumhalten till gällande riktvärde genom utfodring. Genom domänverkets försorg har vinterbetesområden ställts till förfogande utanför renskötseområdet i Dalarna. Renar från två samebyar i norra Jämtland har flyttat till dessa områden. Om detta försök faller väl ut kan en utökning av renflyttning ske nästa år.

Lantbruksstyrelsen och dess renradiakgrupp har vidtagit en rad åtgärder för att minska cesiumhalten i renköttet. Genom en kombination av dessa åtgärder bör enligt min bedömning konsekvenserna för renskötelsen nästa år till följd av Tjernobylolyckan kunna bli förhållandevis små. Vid nästa års slakt torde huvuddelen av de renar som slaktas komma att godkännas som livsmedel. Staten kommer som hittills att ersätta renskötselföretagens inkomstbortfall och merkostnader till följd av olyckan. Det ankommer dock på rennärigen själv, i likhet med övriga drabbade näringar, att vidta erforderliga åtgärder för att begränsa skadan. Tjernobylolyckan har lett till att konsumtionen av renkött gått ned. Så snart åtgärderna att få ned cesiumhalten i köttet fått effekt, kommer staten om det behövs att medverka till olika

marknadsinsatser för att öka konsumtionen av renkött. Kostnaderna för dessa insatser går dock inte att bedöma för närvarande.

En angelägen fråga för samebyarnas framtid är utvecklings- och markanvändningsplanering. För att täcka statens del av kostnaderna för denna planering bör anslaget tillföras ytterligare 5 milj. kr. under en femårsperiod. För nästa budgetår bör sålunda ytterligare 1 milj. kr. anvisas. För underhåll av riksgrensstängsel och för underhåll av vissa renskötselaneläggningar bör anslaget räknas upp med ytterligare 340 000 kr. Därutöver bör anslaget räknas upp med ytterligare 503 000 kr. Sammanlagt föreslår jag alltså att anslaget räknas upp med 1 843 000 kr. till 20 063 000 kr.

Yrkanden om en uppräknig av anslaget för prisstöd till rennärigen med 4,7 milj. kr. framförs i motionerna Jo203 (c), Jo215 (vpk), Jo221 yrkande 2 (m) och Jo253 (fp). Motionärerna hänvisar bl. a. till tidigare riksdagsuttalanden i ämnet och till lantbruksstyrelsens anslagsframställning.

I motion Jo206 (fp) anförs att det ligger i statens intresse att medverka till en rationell och välplanerad renslakt för hösten 1987. En plan för renslakten skulle bl. a. underlätta situationen för samerna och för den till renslakten kopplade livsmedelsbranschen.

Enligt motion Jo221, yrkande 1 (m), bör åtgärder vidtas för att nedbringa cesiumhalten hos alla renar till en nivå som gör köttet lämpligt som livsmedel. Detta bör gälla även de värst drabbade byarna i norra Jämtland och södra Västerbotten.

Utskottet erinrar om att riksdagen tidigare uttalat sig för en årlig justering av prisstödet till rennärigen i enlighet med de principer som fastställts för Norrlandsstödet (JoU 1985/86:13 s. 20). Som framgår av lantbruksstyrelsens anslagsframställning har prisstödet, på grund av uteblivna uppräkniggar, sänkts från 190 kr. till 160 kr. per ren. Enligt utskottets mening bör anslaget räknas upp i enlighet med de beräkningar lantbruksstyrelsen gjort, i samråd med jordbruksnämnden. Utskottet tillstyrker således de aktuella motionsyrkandena om en höjning av anslaget med 4,7 milj. kr.

I anslutning till motionerna Jo206 och Jo221 vill utskottet understryka att det inte råder delade meningar om det angelägna i att staten på alla sätt bistår rennärigen för att motverka effekterna av Tjernobyolyckan. Vilka åtgärder som vidtagits och kommer att vidtas i detta sammanhang redovisas utförligt i propositionen.

Utskottet utgår från att det inför slaktsäsongen 1987 kan vidtas åtgärder så att i stort sett alla renar som slaktas har cesiumhalter som understiger tillämpligt riktvärde. Det kan tilläggas att lantbruksstyrelsen den 20 februari 1987 beslutat erbjuda 16 samebyar i Västerbottens, Norrbottens och Jämtlands län att tillskottsutfodra renar under våren. Motion Jo221 yrkande 1 bör med hänsyn till det anförda inte nu föranleda något initiativ från riksdagens sida.

Även i motion Jo206 tas upp frågor som faller inom ramen för de åtgärder som redovisas i propositionen. Utskottet utgår från att syftet med motionen kommer att tillgodoses genom de planerade insatserna för rennärigen och inför 1987 års slaktsäsong. Huruvida en särskild plan för renslakten skulle i väsentlig mån underlätta eller främja verksamheten har utskottet för sin del svårt att bedöma. Det bör i första hand ankomma på lantbruksstyrelsen att

i samråd med rennärigen och dess branschorgan överväga behovet av en sådan planering. JoU 1986/87:16

Utskottet anser inte att yrkandet i motion Jo206 är av den beskaffenheten att det påkallar någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 1986/87:Jo203, 1986/87:Jo215, 1986/87:Jo221 yrkande 2 och 1986/87:Jo253 till *Främjande av rennärigen* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 24 763 000 kr.,

2. beträffande *en plan för renslakten*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo206,

3. beträffande *åtgärder för lägre cesiumhalt i renkött*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo221 yrkande 1.

Jordbruksprisreglering

9. Statens jordbruksnämnd

Regeringen har under punkt C 1 (s. 29–30) föreslagit riksdagen att till statens jordbruksnämnd för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 26 309 000 kr.

Motion

Motion 1986/87:Jo797 av Olof Johansson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 7 och 8),

7. att riksdagen beslutar av regeringen begära förslag till regler för ett omställningsstöd för stimulans av alternativproduktion inom jordbruket så som motionen förordar,

8. att riksdagen beslutar att till anslaget C 1. Statens jordbruksnämnd anslå medel om 250 000 000 kr. för omställningsstöd.

Utskottet

Statens jordbruksnämnd är central förvaltningsmyndighet för ärenden rörande pris- och marknadsreglering på jordbrukets och fiskets områden. Nämnden är inom totalförsvarets civila del ansvarig myndighet för funktionen Livsmedelsförsörjning m. m. Dessutom är nämnden huvudman för skördeskadeskyddet.

Jordbruksnämndens organisation m. m. framgår av förordningen (1965:799) med instruktion för statens jordbruksnämnd.

I motion Jo797 föreslås att jordbruksnämnden tilldelas särskilda medel, 250 milj. kr., för att stimulera utnyttjandet av tillgängliga arealer inom jordbruket. Det förutsätts i motionen att jordbruksnämnden kan närmare precisera villkoren för den föreslagna stödformen, som bl. a. skulle inriktas på produktion av alternativa råvaror. Som exempel nämns odling av protein,

energigrödor, fiberråvaror och råvaror för den kemisk-tekniska industrin. Enligt motionen är syftet att stödja en produktion som på sikt inte skall belastat regleringsekonomin.

Utskottet erinrar om att den s. k. spannmålsgruppen arbetar med att finna mer långsiktiga lösningar när det gäller åkerarealens användning. Innan beslut fattas i vederbörlig ordning om produktionsinriktningen m. m. i jordbruket är det knappast meningsfullt att anslå medel i den storleksordning motionärerna föreslagit för ifrågavarande ändamål. Utskottet avstyrker således motion Jo797 i nu aktuella delar. Mot regeringens förslag till anslagsanvisning har utskottet ingen erinran.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1986/87:Jo797 yrkandena 7 och 8 till *Statens jordbruksnämnd* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 26 309 000 kr.

10. Lantbruksekonomiska samarbetsnämnden

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt C 2 (s. 30–31) och hemställer

att riksdagen till *Lantbruksekonomiska samarbetsnämnden* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 2 581 000 kr.

11. Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område

Regeringen har under punkt C 3 (s. 31–33) föreslagit riksdagen att

1. medge att statens jordbruksnämnd för säsongmässig lagring av jordbruksprodukter under budgetåret 1987/88 får disponera en rörlig kredit på högst 50 000 000 kr. i riksgäldskontoret,

2. medge att regeringen eller, efter regeringens bestämmande, statens jordbruksnämnd för ändamål inom jordbruksprisregleringen och regleringen av sockernäringen för budgetåret 1987/88 får disponera en rörlig kredit på högst 60 000 000 kr. i riksgäldskontoret,

3. medge att statens jordbruksnämnd för råvarukostnadsutjämning under budgetåret 1987/88 får disponera en rörlig kredit på högst 20 000 000 kr. i riksgäldskontoret,

4. till Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 2 907 670 000 kr.

Motioner

Motion 1986/87:Jo208 av Agne Hansson och Gösta Andersson (c), vari yrkas med hänvisning till vad som anförts i motion 1986/87:A213, att riksdagen beslutar att avslå regeringens förslag om minskade mjölksubventioner.

Motion 1986/87:Jo224 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 6 och 7),

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om takten av avvecklingen av livsmedelssubventionerna.

7. att riksdagen beslutar att till anslaget C 3 Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1987/88 anslå 2 864 670 000 kr.

Motion 1986/87:Jo241 av Alf Svensson (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 6), att riksdagen beslutar att öka anslaget för prisreglerande åtgärder på jordbrukets område med 250 milj. kr. till 3 157 670 000 kr. för budgetåret 1987/88.

Motion 1986/87:Jo249 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att till anslaget C 3 Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 250 milj. kr. förhöjt anslag om 2 372 000 000 kr.

Motion 1986/87:Jo254 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas att riksdagen beslutar anslå för täckande av kostnad för livsmedelssubventioner ett med i förhållande till regeringens förslag 500 milj. kr. förhöjt belopp.

Motion 1986/87:Jo257 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 8), att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 250 milj. kr. ökat anslag till Ersättning till följd av livsmedelssubventioner.

Motion 1986/87:Jo797 av Olof Johansson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 5 och 6),

5. att riksdagen beslutar att samhällets kostnadsandel av exportkostnaderna skall vara 60 %,

6. att riksdagen beslutar till anslaget C 3 Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, samhällets delansvar för överskottsarealen, ett i förhållande till regeringens förslag med 130 milj. kr. förhöjt anslag om 480 milj. kr.

Utskottet

Regeringen har beslutat om vissa prioriteringar i årets budgetproposition; bl. a. skall ytterligare resurser tillföras på forskningens och regionalpolitikens områden. Med hänsyn till det statsfinansiella läget måste utrymme för dessa reformer skapas genom omprioriteringar i nuvarande resursfördelning. Som ett led i en sådan omprioritering föreslås att subventionen av mjölkpriset reduceras fr. o. m. den 1 januari 1988. Reduktionen bör ske med 35 öre i partiledet vilket motsvarar en minskning av kostnaderna med ca 500 milj. kr. per år räknat. Bl. a. med anledning härav avser regeringen senare föreslå åtgärder för att kompensera de ökade kostnaderna för barnens mjölkkonsumtion fr. o. m. den 1 januari 1988.

För budgetåret 1987/88 föreslås således att anslagsposten Ersättning till följd av livsmedelssubventioner reduceras med 250 milj. kr. utöver den av jordbruksnämnden beräknade minskningen med 52 milj. kr. Genom att reduktionen sker först den 1 januari 1988 bör åtgärder kunna vidtas som innebär att oönskade effekter på produktionen och konsumtionen så långt möjligt kan undvikas. Subventionseffekten på konsumentpriset blir efter den föreslagna ändringen ca 1,70 kr. per liter mjölk.

För låginkomstsatsning m. m. inom jordbruket beräknas i enlighet med nämndens förslag 435 milj. kr.

Riksdagen har beslutat (prop. 1984/85:166, JoU 33, rskr. 344) att resurserna i jordbruket i stort sett bör överensstämma med vad som behövs för att trygga vår livsmedelsförsörjning och för de utfästelser Sverige gjort i det internationella samarbetet mot världssvälten. För de kostnader som uppstår till följd av att åkerarealen överstiger detta behov skall samhället under en övergångsperiod ta ett delansvar. Med anledning härav har under förevärande anslag disponerats 338 milj. kr. resp. 460 milj. kr. för 1985 resp. 1986 års skördar. Enligt föredragandens mening bör en förslagsvis beräknad anslagspost av 350 milj. kr. avsättas för samhällets delansvar för överskottsarealen avseende 1987 års skörd. Det bör ankomma på regeringen att efter hörande av vederbörande myndighet och regleringsförening fastställa beloppet när exportkostnaderna för 1987 års skörd är kända.

Sammanlagt beräknas anslaget till 2 907 670 000 kr. varav 2 122 000 000 kr. till livsmedelssubventioner.

Förslaget om en reduktion av mjölksubventionerna möter invändningar i motionerna Jo208 (c), Jo241 (c), Jo249 (c), Jo254 (vpk) och Jo257 (fp). I motionerna från centern och folkpartiet yrkas att anslagsposten Ersättning till följd av livsmedelssubventioner beräknas till ett belopp som med 250 milj. kr. överstiger regeringens förslag. I vpk-motionen yrkas en höjning med 500 milj. kr. för angivna ändamål i förhållande till regeringsförslaget.

I motion Jo224 (m) hänvisas bl. a. till moderata samlingspartiets förslag rörande den ekonomiska politiken, vilka enligt motionen skapar förutsättningar för skattesänkningar och därmed ökar barnfamiljernas och andra konsumenters köpkraft. Detta medför ökade inkomster för jordbruket genom ökad livsmedelskonsumtion. Mot denna bakgrund förordar motionärerna en successiv avveckling av livsmedelssubventionerna under en tioårsperiod. Vad beträffar nästkommande budgetår föreslår motionärerna att livsmedelssubventionerna reduceras med 250 milj. kr. redan den 1 juli 1987, varigenom bl. a. skapas förutsättningar för en lugnare prisutveckling än vad regeringsförslaget innebär.

I motionen framförs även ett yrkande om en minskning med 43 milj. kr. av delposten "Låginkomstsatsning" med motiveringen att denna post är att betrakta som en livsmedelssubvention.

Utskottet delar i stor utsträckning de synpunkter som framförs i propositionen angående det statsfinansiella läget och behovet av omprioriteringar. På något längre sikt finns det enligt utskottets mening också anledning att ompröva gällande riksdagsbeslut om livsmedelssubventionerna. Utskottet ansluter sig till vad som anförts i motion Jo224 om en successiv avveckling av livsmedelssubventionerna under en lämplig övergångstid men är för närvarande inte berett att förorda någon definitiv tidsplan för avvecklingen. Bedömningen angående avvecklingstakten är i hög grad beroende av den statsfinansiella situationen och den allmänna ekonomiska utvecklingen, vari inbegrips bl. a. möjligheten att kompensera särskilt utsatta grupper för en ökande hushållsbudget och motverka negativa effekter för jordbruksnäringen.

Vad beträffar budgetåret 1987/88 delar utskottet den i motion Jo224 framförda uppfattningen att reduktionen av mjölksubventionerna bör göras med ett lägre belopp på helårsbasis än vad regeringen föreslagit och att den bör förläggas till budgetårets början. Denna lösning bör på sikt kunna bidra till en jämnare prisutveckling. Utskottet förordar således att subventionen av mjölkpriset reduceras fr. o. m. den 1 juli 1987 med 250 milj. kr., vilket motsvarar en prishöjning med ca 20 öre per liter i konsumentledet. Budgettekniskt innebär utskottets förslag ett oförändrat anslagsbelopp under delposten "Ersättning till livsmedelssubventioner" jämfört med regeringens förslag.

Utskottet vill i detta sammanhang understryka det angelägna i att åtgärder vidtas, i enlighet med vad regeringen aviserat, för att kompensera de ökade kostnaderna för barnens mjölkkonsumtion.

Vad utskottet anfört bör riksdagen med anledning av motion Jo224 yrkande 6 och yrkande 7 i motsvarande del som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet är inte berett att föreslå någon minskning av delposten "Låginkomstskatt" med 43 milj. kr. och avstyrker därför motion Jo224 yrkande 7 i återstående del.

Utskottets ställningstagande ovan innebär att utskottet avstyrker motionerna Jo208, Jo249, Jo257 yrkande 8 och Jo254, samtliga i motsvarande del.

Yrkande 5 i motion Jo797 (c) om en höjning av statens kostnadsandel avseende överskottsarealen avstyrks med hänvisning till fjolårets riksdagsbeslut i denna fråga (JoU 1985/86:24, rskr 344).

Enligt yrkande 6 i motion Jo797 bör medelsbehovet för att täcka samhällets kostnadsansvar för överskottsarealen beräknas till 480 milj. kr., dvs en höjning med 130 milj. kr. jämfört med regeringens förslag.

Utskottet anser sig för närvarande inte ha underlag för att frångå regeringens bedömning av anslagsbehovet för nu ifrågavarande ändamål. Som jordbruksministern framhållit bör det ankomma på regeringen att efter hörande av vederbörande myndighet och regleringsförening fastställa beloppet när exportkostnaderna för 1987 års skörd är kända. Utskottet avstyrker motionen i denna del.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen medger att statens jordbruksnämnd för säsongmässig lagring av jordbruksprodukter under budgetåret 1987/88 får disponera en rörlig kredit på högst 50 000 000 kr. i riksgäldskontoret,

2. att riksdagen medger att regeringen eller, efter regeringens bestämmande, statens jordbruksnämnd för ändamål inom jordbruksprisregleringen och regleringen av sockernäringen för budgetåret 1987/88 får disponera en rörlig kredit på högst 60 000 000 kr. i riksgäldskontoret.

3. att riksdagen medger att statens jordbruksnämnd för råvarukostnadsutjämning under budgetåret 1987/88 får disponera en rörlig kredit på högst 20 000 000 kr. i riksgäldskontoret,

4. beträffande *avveckling av livsmedelssubventionerna under en övergångstid*

att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo224 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

5. beträffande *låginkomstsatsning m. m. inom jordbruket* att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo224 yrkande 7 i motsvarande del.

6. beträffande *livsmedelssubventioner under budgetåret 1987/88* att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1986/87:Jo224 yrkande 7 i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1986/87:Jo208, 1986/87:Jo241 yrkande 6, 1986/87:Jo249, 1986/87:Jo254 och 1986/87:Jo257 yrkande 8. samtliga i motsvarande del, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om reduktion av livsmedelssubventionerna.

7. beträffande *samhällets delansvar för överskottsarealen* att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo797 yrkande 5 och yrkande 6 i motsvarande del.

8. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1986/87:Jo224 yrkande 7 i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1986/87:Jo208, 1986/87:Jo241 yrkande 6, 1986/87:Jo249, 1986/87:Jo254, 1986/87:Jo257 yrkande 8 och 1986/87:Jo797 yrkande 6, samtliga i motsvarande del, till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 2 907 670 000 kr.

12. Prisstöd till jordbruket i norra Sverige

Regeringen har under punkt C 6 (s. 33–34) föreslagit riksdagen att till Prisstöd till jordbruket i norra Sverige för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 510 000 000 kr.

Utskottet

Stödområdesindelningen och prisstödsnivåerna för prisstödet till jordbruket i norra Sverige behandlades av riksdagen våren 1986 (prop. 1985/86:166, JoU 24, rskr. 344). Riksdagens beslut innebär att prisstödet räknades upp till 510 milj. kr. för budgetåret 1986/87. Utskottet anförde därvid att ett åtgärdsprogram för Norrlandsjordbruket bör utarbetas. Bl. a. bör uppmärksammas möjligheterna till ökad samordning mellan å ena sidan de jordbrukspolitiska stödformerna och å andra sidan de regionalpolitiska och arbetsmarknadspolitiska insatserna. Arbetet med ett sådant åtgärdsprogram pågår inom regeringskansliet. Föredraganden anmäler att han senare kommer att föreslå regeringen att lägga fram en särskild proposition rörande bl. a. ett sådant åtgärdsprogram. De motioner som väckts under allmänna motionstiden 1987 rörande Norrlandsjordbruket m. m. kommer att behandlas av utskottet i samband med beredningen av nyssnämnda proposition. Mot regeringens förslag om medelsanvisning har utskottet ingen erinran.

Utskottet hemställer

att riksdagen till *Prisstöd till jordbruket i norra Sverige* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 510 000 000 kr.

13. Bidrag till permanent skördeskadestydd och Administration av permanent skördeskadestydd m. m.

JoU 1986/87:16

Regeringen har under punkterna C 7 och C 8 (s. 34-36) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad i propositionen förordats i fråga om medel för täckande av kostnader för skördeskadestyddets administration,
2. godkänna vad i propositionen anförts om återbetalning av vissa förskott på skördeskadeersättningar för 1985 års skörd,
3. till Bidrag till permanent skördeskadestydd för budgetåret 1987/88 anvisa ett anslag av 1 000 kr.,
4. till Administration av permanent skördeskadestydd m. m. för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kr.

Motioner

Motion 1986/87:Jo224 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari föreslås såvitt nu är i fråga (yrkandena 11-12),

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om finansiering av vissa poster i statsbudgeten med införelseavgiftsmedel,
12. att riksdagen beslutar att till anslaget C 8 Administration av skördeskadestyddet m. m. för budgetåret 1987/88 anslå 26 800 000 kr.

Motion 1986/87:Jo277 av Ingvar Eriksson och Bertil Danielsson (m), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ett skördeskadestydd för trädgårdsnäringen bör införas.

Utskottet

Enligt en överenskommelse som träffats mellan företrädare för regeringen och lantbrukarnas förhandlingsdelegation skall ett nytt skördeskadestydd införas om möjligt fr. o. m. 1988 års skörd med LRF som huvudman. Föredraganden anmäler att han återkommer till regeringen i denna fråga med förslag till hur en sådan förändring bör genomföras.

Kostnaderna för skördeskadestyddets administration föreslås för budgetåret 1987/88 liksom för innevarande budgetår bestridas av medel ur skördeskadefonden. Kostnaderna för skyddets administration i allmänhet beräknas till 16,2 mil. kr. Härtill kommer administrationskostnaderna för s. k. tillfälliga åtgärder som regeringen kan besluta om i vissa skördeskadesituationer.

Enligt framställningar från LRF och statens jordbruksnämnd bör för mycket utbetalt förskott av skördeskadeersättning för 1985 års skörd inte återkrävas. Bl. a. av administrativa skäl föreslås att regeringen inhämtar riksdagens godkännande av att skillnaden mellan förskottsutbetalningen och den definitiva skadeersättningen inte skall återkrävas.

Föredraganden bedömer att några ytterligare medel utöver räntan inte behöver tillföras fonden för nästa budgetår.

Under anslaget C 8 Administration av permanent skördeskadestydd

m. m. föreslås att 26 milj. kr. av införselavgiftsmedel som finns tillgängliga utanför den s. k. fördelningsplanen för budgetåret 1987/88 anslås för att täcka kostnader för viss del av lantbruksregistret och därmed samordnad statistikproduktion, jordbruksekonomiska undersökningen och de objektiva skördeuppskattningarna.

För budgetåret 1987/88 föreslås att 16,2 milj. kr. ur skördeskadefonden tillförs anslaget. Beloppet avses främst användas för skördeskadestyddets tekniska administration och resterande medel för de objektiva skördeuppskattningarna.

I motion Jo224 (m) anförs att förslaget om finansiering av vissa kostnader med införselavgiftsmedel förutsätter en fortsatt stor import av livsmedel. I annat fall minskar tillgången på införselavgiftsmedel, vilket kan innebära att verksamheten i fråga tvingas minska eller upphöra. Enligt motionärerna kan varken förfaringsättet eller finansieringsprincipen godtas (yrkande 11). I enlighet härmed yrkas en höjning av anslaget till administration av skördeskadestyddet med 26 milj. kr. Motionen avser även anslaget F 14 Bidrag till djurens hälso- och sjukvård.

Utskottet har erfarit att regeringen gjort den bedömningen att den förslagna finansieringen inte beräknas leda till någon neddragning av de ifrågasvarande verksamheterna. Någon anledning att frågå denna bedömning föreligger för närvarande inte. Utskottet avstyrker därför motion Jo224 yrkandena 11 och 12.

Enligt motion Jo277 (m) är det mot bakgrund bl. a. av inträffade skador och trädgårdsnäringsens ekonomiska läge angeläget att ett skördeskadestydd införs för trädgårdsnäringsen.

Utskottet har under riksmötet 1985/86 understrukit vikten av att frågan om skördeskadestyddets utformning snarast får en tillfredsställande lösning (JoU 1985/86:4). Som framgår av budgetpropositionen har en överenskommelse träffats mellan företrädare för regeringen och LRF att ett nytt skördeskadestydd för jordbruket skall införas om möjligt fr. o. m. 1988 års skörd, med näringen som huvudman. Överenskommelsen torde enligt utskottets mening kunna läggas till grund för överväganden om en liknande organisation av skördeskadestyddet för trädgårdsnäringsen. Det bör i första hand ankomma på näringens representanter att aktualisera frågan. Med det anförda föreslår utskottet att motionen lämnas utan vidare åtgärd.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen godkänner vad i propositionen förordats i fråga om medel för täckande av kostnader för skördeskadestyddets administration,

2. att riksdagen godkänner vad i propositionen anförts om återbetalning av vissa förskott på skördeskadeersättningar för 1985 års skörd,

3. att riksdagen till *Bidrag till permanent skördeskadestydd* för budgetåret 1987/88 anvisar ett anslag av 1 000 kr.

4. beträffande *finansiering med införselavgiftsmedel* att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo224 yrkande 11,

5. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1986/87:Jo224 yrkande 12 till *Administration av permanent*

skördeskadeskydd m. m. för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 800 000 kr., JoU 1986/87:16

6. beträffande *skördeskadeskydd för trädgårdsnäringen* att riksdagen lämnar motion 1986/87:Jo277 utan vidare åtgärd.

Skogsbruk

14. Skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna

Regeringen har under punkterna D 1 – D 2 (s. 37-39) föreslagit riksdagen att

1. till Skogsstyrelsen för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 30 627 000 kr.,

2. medge att skogsstyrelsen under budgetåret 1987/88 får disponera en rörlig kredit av 65 000 000 kr. i riksgäldskontoret,

3. till Skogsvårdsstyrelserna för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

Motioner

Motion 1986/87:Jo302 av Lars Ernestam m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om samlad översyn av skogspolitiken.

Motion 1986/87:Jo307 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen hos regeringen begär en översyn av skogsvårdslagstiftningen med den inriktning som föreslås i motionen.

Motion 1986/87:Jo308 av Britta Sundin (s), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 1 och 3),

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att vid ansökan om avverkning inom svårförnygrat område skall sökanden redovisa hur återbeskogningen skall ske,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att de biologiskt betingade riktlinjer om varsamt skogsbruk som för närvarande gäller för fjällnära skog skall utvidgas till att gälla hela området ovanför gränsen för svårförnygrad skog.

Motion 1986/87:Jo311 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 1, 4 – 6),

1. att riksdagen beslutar att hos regeringen kräva en översyn av skogsvårdslagen med uppgift dels att minska lagens karaktär av ramlag, dels att minska området för lagreglering på sätt som angetts i motionen.

4. att riksdagen beslutar hos regeringen begära att skogsstyrelsen får i uppdrag att snarast göra en översyn av möjligheterna till personalminskning vid styrelsen och skogsvårdsstyrelserna när det skogliga bidragssystemet tas bort,

5. att riksdagen beslutar begära att regeringen upptar förhandlingar med representanter för skogsägarna och skogsindustrin hur för skogsbruket gemensamma angelägenheter fortsättningsvis skall finansieras,

6. att riksdagen beslutar att i övrigt som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts i motionen om skogspolitiken.

Motion 1986/87:Jo314 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen hos regeringen begär en ändring av skogsvårdslagens portalparagraf i enlighet med vad som anförs i motionen.

JoU 1986/87:16

Motion 1986/87:Jo315 av Lars Hedfors och Mats Lindberg (båda s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om vikten av att projektet "Skogen i skolan" kan fortsätta.

Motion 1986/87:Jo803 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 48, 50-51, 55-57),

48. att riksdagen hos regeringen begär ett förslag till säkerställandeprogram för de fjällnära skogarna,

50. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att i avvaktan på säkerställandeprogrammet inga avverkningar får äga rum som berör områden av stort värde för naturvård eller rennäring,

51. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att avverkningar inom s. k. obrutna fjällområden inte skall tillåtas,

55. att riksdagen hos regeringen begär att en översyn av skogsvårdslagen genomförs i syfte bl. a. att förstärka hänsynen till naturvärden och förenkla lagen,

56. att riksdagen hos regeringen begär att ett program för bevarande av återstående urskogar (gammelskogar) snarast utarbetas och genomförs samt att i avvaktan härpå avverkning av sådana skogar inte tillåts,

57. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att 1 % av den produktiva skogsmarken skall lämnas för fri utveckling.

Motion 1986/87:Jo837 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 4), att riksdagen hos regeringen begär en utredning om en naturvårdsgräns för fjällskogar.

Utskottet

Skogsstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för skogsbruket och chefsmyndighet för skogsvårdsstyrelserna. Det åligger skogsstyrelsen särskilt att leda de statliga åtgärderna för att främja skogsbruket. Regeringen föreslår att medel till skogsstyrelsens verksamhet beräknas med utgångspunkt i ett huvudförslag för tre år med en total minskning av utgifterna om 5 % med fördelningen 2, 1 och 2 % för första, andra resp. tredje budgetåret. Undersökningar tyder på att skogsvårdsorganisationens information och rådgivning är den mest efterfrågade av skogsägarna. Jordbruksministern har därför beräknat medel till fortsatt fortlöpande direkt information i syfte att aktivera alla skogsägare på det sätt skogsstyrelsen har angett (+ 900 000 kr.). För budgetåret föreslås ett förslagsanslag av 30 627 000 kr.

Under anslaget D 2 Skogsvårdsstyrelserna tas upp ett formellt belopp av 1 000 kr. till skogsvårdsstyrelsernas uppdragsverksamhet exkl. frö- och plantverksamheten. På anslaget redovisas all verksamhet vid skogsvårdsstyrelserna utom frö- och plantverksamheten.

Jordbruksministern framhåller i propositionen att förändringarna i arbetsmarknadspolitiken samt de kraftiga variationerna i insatser för beredskapsarbeten ställer stora krav på skogsvårdsstyrelserna som är en av de större arbetsgivarna i detta sammanhang. För att kunna anordna beredskapsarbeten med kort varsel krävs dels planeringsinsatser, dels tillgång på fasta resurser i form av arbetsledare, utrustning m. m. Dessa resurser kan inte avvecklas eller om disponeras med kort varsel. Skogsstyrelsens förslag om att anvisa vissa medel direkt till skogsvårdsstyrelserna i stället för via anslagen för arbetsmarknadsåtgärder kan jordbruksministern emellertid inte biträda. Den fasthet i resurstilldelningen som skogsstyrelsen efterlyser får i stället tillgodoses genom en direkt överenskommelse mellan skogsstyrelsen och arbetsmarknadsstyrelsen. I denna fråga har han samrått med chefen för arbetsmarknadsdepartementet.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag. Det tillstyrks alltså.

Utskottet har funnit lämpligt att i detta sammanhang ta upp ett antal motioner om skogspolitiska frågor till behandling.

Skogsvårdslagstiftningen m. m.

I parti- resp. kommittémotioner från tre partier begärs en översyn av skogsvårdslagen och skogspolitiken. Lars Ernestam m. fl. (fp) begär i motion Jo302 en samlad översyn av skogspolitiken. De ändringar som vidtagits i skogsvårdslagen efter dess tillkomst 1979 bör upphävas, anser motionärerna (yrkande 1). Ett yrkande om översyn av skogsvårdslagen framställs också i motion Jo803 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) i syfte bl. a. att stärka hänsynen till naturvärden och förenkla lagen (yrkande 55). Enligt motion Jo307 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m.) bör riksdagen hos regeringen begära en översyn av skogsvårdslagstiftningen i förenklande riktning. Principiellt bör lagen ha sin utgångspunkt i skogen som en naturresurs, anser motionärerna och anger vissa riktlinjer för ändringar (yrkande 1). En översyn av skogsvårdslagen begärs även i motion Jo311 av Karl Erik Olsson m. fl. (c). Dels bör lagens karaktär av ramlag minska, dels bör området för lagreglering minska på sätt som närmare anges i motionen (yrkande 1). I motionen yrkas vidare att skogsvårdsavgiften avvecklas (yrkandet härom bereds av skatteutskottet, jfr SkU 1986/87:29). att bidragen till skogsvård skärs ned högst väsentligt (utskottet återkommer härtill i detta betänkande under p. 17), att skogsstyrelsen får i uppdrag att snarast göra en översyn av möjligheterna till personalminskning vid styrelsen och skogsvårdsstyrelserna när det skogliga bidragssystemet tas bort (yrkande 4) samt att regeringen bör ta upp förhandlingar med representanter för skogsägarna och skogsindustrin hur för skogsbruket gemensamma angelägenheter fortsättningsvis skall finansieras (yrkande 5). Slutligen bör riksdagen i övrigt som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts i motionen om skogspolitiken (yrkande 6).

En ändring av skogsvårdslagens portalparagraf begärs i motion Jo314 av Lars Werner m. fl. (vpk), yrkande 1. Paragrafen bör formuleras om, så att skogen beskrivs som en mångsidig resurs, där hänsynen till bevarandet av arter och ekosystem och människors behov av rekreation är minst lika viktiga som ekonomiska aspekter (yrkande 1).

Motionsyrkanden av samma slag som de nu anförda har under de senaste åren avslagits av riksdagen. Utskottet har behandlat dem bl. a. i samband med 1986 års budgetbehandling (JoU 1985/86:13 p. 17). För en mer utförlig diskussion hänvisas till det nämnda betänkandet.

Utskottet finner icke att en ändring av skogsvårdslagen i enlighet med folkpartiets förslag skulle kunna förenas med de krav på en varaktigt hög och värdefull virkesavkastning som ställs i 1 § skogsvårdslagen (1979:429, SkvL). Utskottet avstyrker således motionerna Jo302 yrkande 1 och Jo803 yrkande 55.

Ett tillgodoseende av moderata samlingspartiets förslag till ändringar skulle, som utskottet vid olika tillfällen framhållit, innebära en principiell omläggning av skogspolitiken i olika avseenden. Mot den bakgrunden avstyrks motion Jo307 yrkande 1.

Utskottet är heller icke berett att tillmötesgå yrkandet i centerns motion. Som utskottet framhöll för ett år sedan är det naturligt och nödvändigt att en lagstiftning berörande ett så komplicerat område som skogsvården får karaktär av ramlag. Utskottet avstyrker därför motion Jo311 yrkande 1.

De förslag som framförs i motionen om neddragning av skogsvårdsorganisationen är utskottet icke berett att biträda, och inte heller yrkandet om ett tillkännagivande av motionens innehåll i övrigt. Utskottet avstyrker således motion Jo311 yrkandena 4, 5 och 6.

Utskottet delar i viss utsträckning den syn på skogspolitiken som uttrycks i vpk-motionen, där det framhålls att politiken bör vila på en helhetssyn på skogen som *en levande naturresurs*. Utskottet visar i det följande, i samband med behandlingen av stödet till skogsvård, hur hänsynen till naturvården och de ekologiska sambanden i hög grad beaktas vid anslagsfördelningen av bidrag till olika skogsvårdsåtgärder. Enligt utskottets mening står den utveckling av synen på naturvårdshänsyn som ägt rum under de senaste åren i god samklang med skogsvårdslagens första paragraf enligt vilken hänsyn till naturvårdens och andra allmänna intressen skall tas vid skötseln av skogsmark och dess skog. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motion Jo314 yrkande 1 ter sig mot bakgrund härav ej påkallad.

Fjällnära skogar

I motion Jo308 erinrar Britta Sundin (s) om att riksdagen för två år sedan fattade beslut om större varsamhet vid skogsbruk i fjällnära skogar. Enligt motionären är det nu möjligt och önskvärt att flytta fram positionerna. Så bör exempelvis markägarens ansvar för återbeskogningen skärpas. Motionären föreslår att markägaren skall åläggas att i sin ansökan om avverkning redogöra för hur en tillfredsställande återbeskogning skall ske. Han kan där t. ex. med hänvisning till referensområden med tillfredsställande återväxt föreslå val av markberedningsmetod och plantmaterial. Ansvar för ett gott resultat kommer på detta sätt att i ökad utsträckning ligga på markägaren, framhåller motionären (yrkande 1). I avvaktan på att den pågående markanvändningsplaneringen av områden nedanför det fjällnära området blir klar bör de biologiskt betingade riktlinjer om varsamt skogsbruk som för närvarande gäller för fjällnära skog utvidgas till att gälla hela området ovanför gränsen för svårföryngrad skog (yrkande 3).

I motion Jo803 (fp) begärs ett säkerställandeprogram för de fjällnära skogarna (yrkande 48). I avvaktan på ett sådant program bör inga avverkningar få äga rum på områden av stort värde för naturvård eller rennäring (yrkande 50). Vidare bör avverkningar inom s. k. obrutna fjällområden inte tillåtas (yrkande 51). Enligt motion Jo837 av Karl Erik Olsson m. fl. (c) yrkande 4 bör en utredning tillsättas om en naturvårdsgräns för fjällskogar.

Utskottet har vid flera tillfällen utförligt behandlat frågan om skogsbruk i de fjällnära områdena. I januari 1985 uttalade riksdagen bl. a. att det finns anledning att iakttäta stor återhållsamhet med bedrivande av skogsbruk i de fjällnära skogarna. Bl. a. borde man eftersträva mindre hyggen. Hyggesplöjning borde undvikas. Samrådsförfarandet mellan skogsbruk och rennäring borde utvecklas och effektiviseras (JoU 1984/85:20, rskr. 114). Skogsstyrelsen har med anledning av uttalandet reviderat sina föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagen (senaste utgåva SKSFS 1986:6).

Utskottet har erfarit att de regler om särskild varsamhet med skogsbruket i fjällnära skogar som genomförts efter riksdagens uttalande för två år sedan redan visat sig ge gott resultat. De innebär att småskalighet och ökad grad av varsamhet nu håller på att växa fram. Hyggesarealen har minskat väsentligt, och samrådet med rennärningen är på väg att finna sina banor. För att skogsvårdsstyrelserna skall kunna fullfölja sin del av den samordnade markanvändningsplaneringen i fjällnära skogar föreslår regeringen ytterligare medel i budgeten.

Utskottet delar den uppfattning som framförs i motion Jo308 om det angelägna i att vederbörande skogsägare själv visar att godtagbar återväxt kan förväntas då avverkning skett i fjällnära områden. Enligt skogsvårdslagen får avverkning i svärföryngrad skog icke ske utan skogsvårdsstyrelsens tillstånd, och styrelsen kan i samband med tillståndsbeslutet ge föreskrifter om sättet för avverkningens utförande, om vilka åtgärder som skall vidtas för en tillfredsställande föryngring samt inom vilken tid de skall äga rum. En dialog bör således föras mellan skogsägaren och skogsvårdsstyrelsen vid all planering av avverkning av svärföryngrad skog. Redan den omständigheten att markerna klassas som svärföryngrade talar för att det av ekologiska skäl finns anledning att eftersträva mer småskalig och varsam skogsdrift än vad som var fallet under 1960- och 1970-talen i dessa trakter. Skogsvårdsstyrelsen har möjlighet att i varje enskilt fall bedöma om de planerade åtgärderna är förenliga med kravet, att ny skog skall kunna anläggas som ersätter den man avser att avverka. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionen såvitt nu är i fråga (yrkandena 1 och 3) påkallas således icke.

De yrkanden om fjällskogsbruket som framställs i folkparti- resp. centermotionerna har tidigare avslagits av riksdagen. Utskottet bedömer icke att förslagen om säkerställandeprogram m. m. i folkpartimotionen är ägnade att för närvarande tillföra några konstruktiva element i den sammansatta fjällskogsproblematiken. Utskottet avstyrker således motion Jo803 yrkandena 48, 50 och 51.

Riksdagen avslag för ett år sedan ett förslag från bl. a. centern att utreda en naturvårdsgräns för fjällskogarna med hänvisning till att en sådan gräns måste bli generell och av föga värde i det enskilda fallet. Utskottet har icke ändrat mening och avstyrker motion Jo837 yrkande 4.

Enligt motion Jo803 (fp) återstår i dag bara mindre fragment av urskogar och urskogsliknande skogar. Det är enligt motionen högst angeläget att spara dessa gamla skogar. De utgör hela och relativt opåverkade ekosystem. Samtliga kända sådana områden bör ges ett tillfälligt skydd mot avverkning i avvaktan på ett ambitiöst bevarandeprogram (yrkande 56). En procent av den produktiva skogsmarken nedanför den f. d. skogsodlingsgränsen bör lämnas för fri utveckling (yrkande 57).

Statens naturvårdsverk och skogsstyrelsen har tillsammans med länsstyrelserna och skogsvårdsstyrelserna genomfört en inventering av landets urskogar. Naturvårdsverket är för närvarande i färd med att på regeringens uppdrag redovisa skyddsvärda områden och utarbeta skydds- och förvaltningsföreskrifter och former för urskogarna. Med hänvisning härtill har riksdagen tidigare avslagit motioner av likartat innehåll (senast JoU 1986/87:3). Anslaget för mark till naturvård har för innevarande budgetår fördubblats i jämförelse med föregående år. Regeringen har i årets budgetproposition föreslagit att anslaget bibehålls på samma nivå (40 milj. kr.) under nästa budgetår, bl. a. för att möjliggöra omedelbara insatser för skydd och bevarande av urskogsområden med högsta skyddsvärde. Utskottet har tillstyrkt förslaget (prop. 1986/87:100 bil. 12 B 7, JoU 17 p. 8). Enligt utskottets uppfattning kommer därigenom syftet med motionärernas yrkande 56 att i betydande utsträckning kunna tillgodoses. Yrkandet påkallar således icke någon ytterligare riksdagens åtgärd. Utskottet är icke berett att förorda att en viss, skönsmässigt bestämd areal av skogsmarken avsätts, där skogsbruk icke får bedrivas. Utskottet avstyrker således även yrkande 57 i motionen.

”Skogen i skolan”

I motion Jo315 yrkar Lars Hedfors och Mats Lindberg (s) att riksdagen gör ett uttalande till regeringen om vikten av att projektet ”Skogen i skolan” kan fortsätta. Projektet syftar till att föra information om den svenska skogsnäringen till eleverna på grundskole- och gymnasienivå. Enligt motionen äventyras projektets möjlighet att fullfölja sin verksamhet genom att vissa intressenter som deltagit i finansieringen aviserat en nedskärning av sina anslag.

Utskottet har inhämtat följande om projektet ”Skogen i skolan”. Verksamheten som inleddes redan 1973 består främst i att ett tjugotal fortbildningskurser årligen anordnas för lärare inom grundskolan och gymnasiet. En informell ledningsgrupp med deltagande av representanter för skolvärlden och ledande skogliga organisationer, såväl statliga som privata, har överinseende över verksamheten. Denna finansieras från ett antal olika anslag. Projektledningen ligger hos Umeå universitets fortbildningsavdelning. En utvärdering som gjorts av skolöverstyrelsen har enligt uppgift visat att projektet utgör ett av de mera lyckosamma fortbildningsprojekten inom skolan. Inom skogsstyrelsen och andra berörda myndigheter och organisationer fäster man stor vikt vid denna form av informations- och utbildningsverksamhet vilken åtnjuter hög prioritet vid fördelningen av anslag. Vissa privata fonder

kan emellertid ha sådana stadgar att de icke kan kontinuerligt fortsätta bidra till verksamheten.

Utskottet anser för egen del att den fortbildningsverksamhet som utövas inom ramen för projektet har stort värde i den mån den bidrar till att öka den uppväxande generationens kunskaper om skogsbruket och skogindustrin och dess förståelse för de ekologiska sambanden. Som framgår av den lämnade redogörelsen synes man inom berörda myndigheter inställd på att verksamheten fortsätter. Utskottet utgår från att den fortsatta finansieringen av projektet kan tryggas inom oförändrad anslagsram. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionen påkallas därför icke för närvarande.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Skogsstyrelsen* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 30 627 000 kr.,
2. att riksdagen medger att skogsstyrelsen under budgetåret 1987/88 får disponera en rörlig kredit av 65 000 000 kr. i riksgäldskontoret.
3. att riksdagen till *Skogsvårdsstyrelserna* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
4. beträffande *en översyn av skogsvårdslagen*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo302 yrkande 1, 1986/87:Jo307 yrkande 1, 1986/87:Jo311 yrkande 1 och 1986/87:Jo803 yrkande 55,
5. beträffande *skogsvårdslagens portalparagraf*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo314 yrkande 1,
6. beträffande *neddragning av skogsvårdsorganisationen m. m.*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo311 yrkandena 4–6,
7. beträffande *fjällnära skogar*
 - a) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo308 yrkandena 1 och 3,
 - b) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo803 yrkandena 48, 50 och 51,
 - c) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo837 yrkande 4,
8. beträffande *urskogar m. m.*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo803 yrkandena 56 och 57,
9. beträffande *"Skogen i skolan"*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo315.

15. Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter m. fl. anslag

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna D 3–D 4 (s. 40–41) och hemställer

1. att riksdagen till *Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 166 338 000 kr.,

2. att riksdagen till *Skogsvårdsstyrelserna: Frö- och plantverksamhet* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

JoU 1986/87:16

16. Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar

Regeringen har under punkt D 5 (s. 41–42) föreslagit riksdagen att till Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 44 660 000 kr.

Motion

Motion 1986/87:Jo307 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2) att riksdagen till anslaget D 5 Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar för budgetåret 1987/88 anvisar 34 660 000 kr.

Utskottet

Regeringen föreslår en ökning av anslaget för bidrag till anläggning av skogsfröplantager med 6 milj. kr., till 11 milj. kr., varav 5,5 milj. kr. är ett engångsbelopp för nästa budgetår. Engångsbeloppet behövs för att kunna ta till vara värdefullt ympmaterial. Sammanlagt bör anslaget tas upp med 44 660 000 kr.

Enligt motion Jo307 av Arne Andersson m. fl. (m) bör anslaget skäras ned med 10 milj. kr. Det finns ingen anledning för staten att bidra till skogsfröplantagerna, anser motionärerna.

Riksdagen har tidigare avslagit liknande motionsyrkanden (senast JoU 1985/86:13 p. 20). Utskottet finner regeringens förslag väl avvägt och ser icke skäl att ändra sin inställning till motionsförslaget. Motionen avstyrks således såvitt nu är i fråga (yrkande 2).

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1986/87:Jo307 yrkande 2 till *Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 44 660 000 kr.

17. Bidrag till skogsvård m. m.

Regeringen har under punkt D 6 (s. 42–44) föreslagit riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1987/88 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 248 000 000 kr. till skogsvård m. m.,

2. till Bidrag till skogsvård m. m. för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 270 000 000 kr.

Motioner

Motion 1986/87:Jo301 av Elving Andersson och Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad

som i motionen anförts om övergång från användande av mineralolja till vegetabilisk olja inom skogsbruket.

Motion 1986/87:Jo302 av Lars Ernestam m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 2 och 4).

2. att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag minskat anslag med 20 milj. kr. till 250,0 milj. kr. för bidrag till skogsvård,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om avveckling av 5:3-bidragen och möjligheten att använda skogsvårdsmedel för bevarandeobjekt.

Motion 1986/87:Jo306 av Sigge Godin (fp), vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till borttagande av miljöavgift på kalkkammonsalpeter.

Motion 1986/87:Jo307 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 3 och 4),

3. att riksdagen för anslaget D 6. Bidrag till skogsvård m. m. medger att under budgetåret 1987/88 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 107 000 000 kr.

4. att riksdagen till anslaget D 6. Bidrag till skogsvård m. m. för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag om 129 000 000 kr.

Motion 1986/87:Jo309 av Rune Rydén och Ingvar Eriksson (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2). att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av en ökad satsning på ädellövskogen och en omfördelning av anslag härtill.

Motion 1986/87:Jo311 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 2 och 3),

2. att riksdagen beslutar att bidragsformerna 2, 3 och 5 under D 6 i proposition 1986/87:100 avvecklas fr. o. m. 1 juli 1987 och att anslag följaktligen inte beviljas för dessa bidragsändamål,

3. att riksdagen beslutar att anvisa ett förslagsanslag om 68 milj. kr. under D 6 för särskilda skogsvårdsåtgärder inom det skogliga stödområdet och för ädellövskogsbruk,

Motion 1986/87:Jo314 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 2-3, 5-8),

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om förbud mot skogsgödsling med kemikalier,

3. att riksdagen hos regeringen begär en revidering av skogsstyrelsens instruktion i syfte att främja varsammare markberedning,

5. att riksdagen hos regeringen begär förslag till begränsningar av kalhyggen,

6. att riksdagen hos regeringen begär en plan gällande största tillåtna areal för främmande trädslag typ *Pinus contorta*,

7. att riksdagen hos regeringen begär åtgärder för att framför allt i södra Sverige bevara lövdominerade skogar och att inblandning av främst björk i gran- och tallskogar bevaras,

8. att riksdagen beslutar

a) att under bilaga 11. D 6. Bidrag till skogsvård m. m. rubriken Skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd utgår samt ersätts av ett anslag till skogsgallring och hjälpplantering.

b) att det anslag som finns upptaget under D 6. Bidrag till skogsvård m. m. avseende skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd skall överföras till det nya anslaget Skogsgallring och hjälpplantering.

Motion 1986/87:Jo704 av Carl Bildt m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 9) att riksdagen beslutar att avskaffa bidraget till s. k. 5:3-skogar.

Motion 1986/87:Jo803 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 19 och 60)

19. att riksdagen beslutar avskaffa statsbidragen till avveckling av s. k. 5:3-skogar.

60. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att statsbidrag inte bör utgå till åtgärder som strider mot starka naturvårdsintressen.

Motion 1986/87:Jo837 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 8) att riksdagen beslutar att bidraget för åtgärder i lågproducerande mark 5:3-bidraget upphör.

Hearing

Företrädare för skogsstyrelsen har i en särskild föredragning redovisat styrelsens syn på betydelsen av det statliga stödet till skogsbruket, särskilt stödet till avveckling av lågproducerande bestånd (det s. k. 5 § 3-bidraget). De har i anslutning härtill även besvarat frågor från utskottet.

Utskottet

Jordbruksministern framhåller i propositionen att statsbidragen till skogsvård haft en väsentlig betydelse för utvecklingen av de mycket långsiktiga och från samhällets synpunkt viktiga investeringarna i skogsbruket. Bidragen har medverkat till en ökning av såväl skogsvårdens kvalitet som dess omfattning. Utformningen av stödet och anslagskonstruktionen anser han i huvudsak lämpliga.

Med hänsyn till betydelsen av att ädellövskogarna kan förnygras i rätt tid föreslår föredraganden att ramen för ädellövskogbruk räknas upp med 3,5 milj. kr. till 8 milj. kr. Han finner det också angeläget att stimulera skogsodling med andra lövträd. Härigenom kan vissa marker komma till bättre utnyttjande än hittills samtidigt som positiva effekter nås för natur- och kulturmiljön. Ramen för bidrag till skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd bör i fortsättningen kunna användas även för skogsodling med annan lövskog än ädellövskog på jordbruksmarker som har lagts ned definitivt före år 1986. Bidraget bör kunna uppgå till högst 50 % av godkänd kostnad för fullständiga återväxtåtgärder. Rambeloppet bör räknas upp med 3

milj. kr. Minst detta belopp av ramen bör användas för lövskogsodling nästa år. Verksamhetens omfattning är beroende av tillgång på högklassigt plantmaterial. Rambeloppet för dikning bör i begränsad omfattning kunna användas för att bekosta undersökningar av naturvärdena hos aktualiserade bidragsobjekt som ännu inte har omfattats av naturvårdsmyndighetens våtmarksinventering.

För att fullfölja de åtgärder som beslutades i avverkningsfrämjande syfte med anledning av proposition 1985/86:150 (JoU 1985/86:26) föreslås vidare att ramen för översiktliga skogsinventeringar räknas upp med 10,5 milj. kr.

Sammanfattningsvis föreslår regeringen för budgetåret 1987/88 en sammanlagd ram av 248 milj. kr. för bidrag till skogsvård m. m. Regeringen bör kunna jämka fördelningen mellan de olika ändamålen.

De föreslagna rambeloppen för bidrag till olika skogsvårdsåtgärder framgår av följande tabell.

	1986/87	Beräknad ändring 1987/88
		Föredraganden
Rambelopp		
1. Särskilda skogsvårdsåtgärder inom det skogliga stödområdet	58 000 000	—
2. Skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd m. m.	108 000 000	+ 3 000 000
3. Dikning	10 000 000	—
4. Ådellövskogsbruk	4 500 000	+ 3 500 000
5. Översiktliga skogsinventeringar	50 500 000	+10 500 000
	231 000 000	+17 000 000
Anslag	294 500 000	-24 500 000

I motioner från fyra partier föreslås ändringar av regeringens förslag.

I motion Jo302 av Lars Ernestam m. fl. (fp) yrkas att anslaget minskar med 20 milj. kr. (yrkande 2). Bidragen till avveckling av lågproducerande bestånd enligt 5 § 3 skogsvårdslagen (1979:429) bör enligt motionen upphöra. Anslaget för skogsvård bör också kunna användas för att finansiera bevarandet av urskogar o. d.

Ett yrkande om avskaffande av statsbidragen till avveckling av s. k. 5 § 3-skogar återfinns i folkpartiets miljömotion Jo803 av Bengt Westerberg m. fl. (yrkande 19). I samma motion framförs även ett yrkande om att statsbidrag inte bör utgå till åtgärder som strider mot starka naturvårdsintressen (yrkande 60).

I motion Jo307 yrkar Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) att anslagsramen för bidrag till skogsvård skärs ned till 107 milj. kr. (yrkande 3). En motsvarande minskning föreslås av det beräknade beloppet för utbetalning under anslaget (yrkande 4). Enligt motionen bör skogsvården betalas av markägaren. Motionärernas förslag om sänkning av skogsvårdsavgiften (som bereds av skatteutskottet, se SkU 1986/87: 29), gör enligt motionen att skogsägarna lättare kan bära kostnaderna för denna. Således bör inget bidrag till avveckling av 5 § 3-skogar utgå. Inte heller till dikning bör statsbidrag utgå. Bidraget till täckande av kostnader för översiktliga skogsinventeringar (ÖSI) bör

minskas med 20 milj. kr. vilket enligt motionen kan åstadkommas om man accepterar lägre detaljeringsgrad och förenklingar av ÖSI.

Även i moderata samlingspartiets miljömotion Jo704 (yrkande 9) av Carl Bildt m. fl. yrkas att bidraget till s. k. 5 § 3-skogar avskaffas. Enligt motionen har bidraget i många fall fått till effekt att hagmark planterats med barrskog. Den enskilde markägaren bör själv avgöra markanvändningen, anför motionärerna.

I motion Jo311 av Karl Erik Olsson m. fl. (c) yrkas att riksdagen beslutar att bidragsformerna 2, 3 och 5 under anslagsrubriken avvecklas fr. o. m. den 1 juli 1987 och att anslag följaktligen inte beviljas för dessa bidragsändamål (yrkande 3). Så som det skogliga bidragssystemet visat sig fungera är det för skogsbruket bättre att skogsvårdsavgiften och samtliga bidragsformer med undantag av sådana som är av regionalpolitisk karaktär avvecklas, anför motionärerna. Under D 6. bör riksdagen endast anvisa ett förslagsanslag om 68 milj. kr. för särskilda skogsvårdsåtgärder inom det skogliga stödområdet och för ädellövskogsbruk (yrkande 4). Dessa bidrag bör finansieras med allmänna budgetmedel. Motionärernas yrkande om skogsvårdsavgiftens avskaffande bereds, som nämnts i det föregående, p. 13, av skatteutskottet (SkU 1986/87:29).

Även i centerns miljömotion Jo837 av Karl Erik Olsson m. fl. yrkas att 5 § 3-bidraget upphör, med hänvisning bl. a. till att satsningen innebär en avsevärd minskning av antalet smärre lövskogar (yrkande 8).

I motion Jo314 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas att underrubriken Skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd skall utgå och ersättas av ett anslag till skogsgallring och hjälpplantering. Det belopp som föreslagits för 5 § 3-bidragen bör enligt motionen överföras till det nya anslaget (yrkandena 8 a och b). Motionärerna anser att 5 § 3-bidraget har blivit en symbolfråga ur naturvårdssynpunkt. De konstaterar att bidragen till största delen har gått till norra delarna av landet och att det där inte har varit kontroversiellt. Konflikten gäller enligt motionen södra Sverige där varje minskning av lövskogs- och blandskogsarealen betyder ytterligare steg i en process som har pågått under mycket lång tid och som innebär krympande möjligheter för den biologiska mångfalden och minskad tillgång på lokaler för djur och växter. Markerna är där mer värdefulla som igenväxande "skräpskogar" än de skulle vara om man avverkade och planterade gran på dem, anför motionärerna. För Norrland har bidraget enligt motionen fungerat som ett i praktiken icke oväsentligt regionalt stöd. Motsvarande måste även i fortsättningen komma Norrland till del. I motionen yrkas även på åtgärder för att främst i södra Sverige bevara lövdominerade skogar och att inblandning av främst björk i gran- och tallskogar bevaras.

Enligt motion Jo309 av Rune Rydén och Ingvar Eriksson (m) bör anslaget omfördelas för att möjliggöra en ökad satsning på lövskogsbruket (yrkande 2).

Utskottet får för sin del anföra följande.

Utskottet delar jordbruksministerns mening att statsbidragen till skogsvård har haft en väsentlig betydelse för utvecklingen av de mycket långsik-

tiga och från samhällets synpunkt viktiga investeringarna i skogsbruket. Rambeloppet till dikning bör, som framhållits i propositionen, kunna användas i begränsad utsträckning för att bekosta undersökningar av naturvärdena hos vissa våtmarksområden. Dikningsbidragen har i övrigt visat sig kunna tillfredsställa viktiga behov. Utskottet avstyrker sålunda de förslag som framställs i moderaternas och centerns motioner om avskaffande av dikningsbidragen. Detsamma gäller bidragen till de översiktliga skogsinventeringarna, ÖSI. Riksdagen beslöt våren 1986 att öka resurserna för ÖSI under en treårsperiod för att få fram ett tillfredsställande faktaunderlag om det lokala skogstillståndet och därigenom bl. a. göra det möjligt för skogsvårdsstyrelserna att förbättra sin informationsverksamhet (prop. 1985/86:150 bil. 2, JoU 26). Utskottet har icke funnit någon bärkraft i motionärernas skäl för att frångå det nyligen fattade beslutet att intensifiera de översiktliga skogsinventeringarna.

Vad särskilt gäller regeringens förslag om en anslagsram om 111 milj. kr. för bidrag till skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd m. m. (5 § 3-bidrag) och motionsyrkandena i denna del får utskottet anföra följande.

Enligt 5 § 3 skogsvårdslagen (SkvL; 1979:429) skall ny skog anläggas på skogsmark om skogen är så gles eller till så stor del består av för marken olämpligt trädslag att dess tillväxt är avsevärt lägre än den tillväxt som är möjlig. Sådan åtgärd skall ske inom skäligen tid.

I samband med antagandet av skogsvårdslagen beslöt riksdagen om statsbidrag till återväxtåtgärder efter sådan avverkning som anges i 5 § 3 SkvL och till täckning av eventuell förlust därvid. Hösten 1981 beslöt riksdagen att utvidga den bidragsformen. För att stimulera till ökad skogsproduktion och för att stärka underlaget för sysselsättning och service i skogsbygderna antogs en plan för att under en femtonårsperiod avverka de glesa skogarna och ersätta dem med nya, produktivare bestånd. Redan i det sammanhanget framhölls att de hänsyn som enligt skogsvårdslagen skall tas till naturvårdens och andra allmänna intressen gör att den för åtgärder tillgängliga arealen måste minskas. Enligt regeringens av riksdagen godkända förslag skulle omkring 1 700 000 ha beröras av åtgärderna, varav två tredjedelar belägna i Norrland. Den årliga kostnaden för åtgärdsprogrammet beräknades uppgå till ca 200 milj. kr. (prop. 1981/82:30 bil. 5, JoU 8).

1981 års program för avveckling av 5 § 3-skogarna har under årens lopp kommit att förlängas i tiden. Bidragsanslagen har successivt reducerats och delvis givits annat innehåll. En anledning härtill har varit att kritik riktats mot programmet från bl. a. naturvårdshåll. Bidragen har ansetts uppmuntra till nedhuggning av lövdominerade hagmarker och till plantering av enhetliga granbestånd, med skador på kulturlandskapet och på viktiga biotoper för olika växt- och djurarter som följd.

I 21 § SkvL ges en allmän regel om hänsyn till naturvårdens intressen vid skötseln av skog såsom i fråga om hyggens storlek och utläggning, beståndsläggning, kvarlämnande av trädsamlingar och skogsbilvägars sträckning. Föreskrifter härom meddelas av skogsstyrelsen efter samråd med statens naturvårdsverk m. fl.

År 1983 fattade riksdagen vissa beslut om skogspolitiken (prop. 1982/83:145, JoU 34). Till följd härav intogs en regel i förordningen om stat-

ligt stöd till skogsbruket enligt vilken hänsyn till naturvårdens och andra allmänna intressen skall tas i samband med beslut om de stöd förordningen avser.

Anslagsramen för bidrag till lågproducerande bestånd har under senare år minskat. Delvis har denna minskning kompenseras av att bidragsramen för vård av ädellövskog räknats upp. I 1985 års budgetbeslut räknades 5 § 3-bidraget ned för att bättre anpassas till kravet på hänsyn till naturvårdens intressen. I 1986 års beslut angavs att 5 § 3-programmet (om 15 år) borde förlängas genom en nedräkning av den årliga anslagsramen. Den på detta sätt minskade takten i programmets genomförande skapar tid för att erforderliga bedömningar bl. a. på naturvårdsområdet skall kunna göras, anförde utskottet (prop. 1985/86:100 bil. 11 D 6., JoU 13 p. 21).

Skogsstyrelsen har utfärdat föreskrifter (SKSFS 1985:2) för verkställigheten av förordningen (1979:792) om statligt stöd till skogsbruket. Där i stadgas bl. a. att stöd inte får beviljas till åtgärder som påtagligt skadar särskilda värden för natur- eller kulturminnesvården. Detsamma gäller för områden som har särskild betydelse för rennäringen. Stöd får heller inte beviljas till följdåtgärd om föregående åtgärder påtagligt skadat naturvårdsvärde m. m. Inom styrelsen pågår för närvarande enligt vad utskottet inhämtat ett arbete med översyn av stödreglerna. Avsikten är att det tydligt skall framgå av reglerna att stödet är ett verksamt medel att tillgodose även naturvårdens intressen. Bl. a. avser man att förorda att lövbestånd skall anläggas i stället för barrbestånd om platsen har sådan omgivning att löv är att föredra från naturvårdssynpunkt.

Av skogsstyrelsens statistik över 5 § 3-programmet framgår att bidrag fram till senaste budgetårsskifte beviljats för 26 % av den sammanlagda areal, 935 00 ha, som numera ingår i programmet. Med nuvarande takt beräknas hela programmet vara slutfört om ca 20 år. Under budgetåret 1985/86 beviljades bidrag för sammanlagt drygt 32 000 ha, varav ca 22 000 ha i Norrland och ca 5 000 ha i vardera Svealand och Götaland. De arealer i Götaland som fick bidrag fördelades med 51 % på barrskogsdominerad icke hagmarkstyp, 28 % på lövdominerad icke hagmarkstyp, och 21 % på hagmarkstyp (lika delar barr- och lövdominerad). I Svealand var blott 6 % av den mark som fick bidrag av hagmarkstyp och i Norrland låg den betydligt under 1 %.

I sammanhanget vill utskottet erinra om att naturvårdsverket fr. o. m. innevarande budgetår har möjlighet att lämna ekonomiskt stöd till jordbrukare m. fl. för naturvårdsåtgärder i odlingslandskapet. Verket har startat ett särskilt projekt, NOLA-projektet, i detta syfte. För nästa budgetår föreslås 10 milj. kr. i anslag till projektet (prop. 1986/87:100 bil. 12 B 6, JoU 17 p. 8). Projektet bör ses mot bakgrund av den pågående förändringen av jordbruket vilken medför att det tidigare mer varierade odlingslandskapet med åker, ängs- och hagmark, innehållande de mest art- och individrika växt- och djursamhällena i svensk natur, ersätts av ett åker- och skogslandskap. Från anslaget kan stöd utgå för att möjliggöra fortsatt hävd av sådan naturlig gräsbärande mark som bedömts vara särskilt värdefull från naturvårdens och kulturminnesvårdens synpunkter och som i avsaknad av ekonomiskt stöd icke skulle vara möjlig för brukaren att hävda på längre sikt.

Vissa av de marker som är av intresse för NOLA-projektet är sådana förbuskade och illa hävdade hagmarker som kan betecknas som lågproducerande skogsmark, där enligt 5 § 3 SkvL ny skogsmark bör anläggas. En inventering pågår för närvarande i samarbete mellan berörda skogs- och naturvårdande myndigheter med deltagande även av ideella organisationer och enskilda personer för att utse stödbjekt för NOLA-projektet. Uppskattningsvis beräknas stöd komma att utgå till hävd av marker om en sammanlagd areal av 30 000 ha. Inventeringen beräknas komma att omfatta 200 000–500 000 ha. Inom skogsstyrelsen övervägs ett moratorium för stöd åt avverkning av lågproducerande bestånd på sådana marker som omfattas av inventeringen med hänsyn till att det kan vara svårt att avgöra markernas naturvärde under den tid inventeringen pågår.

Utskottet vill för egen del betona vikten av att skogsvården bedrivs så att skogsmarken med dess skog varaktigt ger en hög och värdefull virkesavkastning, och att hänsyn därvid tas till naturvårdens och andra allmänna intressen. Utskottet har i olika sammanhang (senast JoU 1985/86:13 s. 34 f.) framhållit betydelsen av att skogsvården bedrivs förstklassigt och med hänsynstagande till ekosystemets krav för att lindra försurningens och luftföroreningarnas skadliga inverkan. Utskottet har även anslutit sig till den av skogsstyrelsens representanter hävdade uppfattningen att skogsnäringens virkesmål väl låter sig förcna med naturmålet. Samtidigt har utskottet uttalat sig för främjande av ett mångbruk i skogen, där det bereds utrymme både för de areella näringarna och för jakt, fiske, svampplockning, bärplockning och annan rekreation.

Bidragen till avveckling av lågproducerande bestånd har på sin tid initierats under stor enighet i riksdagen. Enligt utskottets mening utgör detta stöd fortfarande en viktig faktor för att öka virkesavkastningen på sikt. I Norrland där betydande arealer skräpskog uppstod efter den dimensionshuggning som skedde under en tid med stora virkesreserver under flottningsperioden, har 5 § 3-bidragen betydelse för skogsförnyringen. De bidrar även till att uppehålla sysselsättningen. Även i södra Sverige med dess gynnsammare klimat för skogstillväxten är avvecklingen av 5 § 3-skogarna väsentlig för den framtida virkesförsörjningen.

Som anförts i det föregående har 5 § 3-stödet under årens lopp minskat i omfång. Programmets totala omfattning har reducerats och tidsperioden för programmet har förlängts. De genomförda ändringarna har i stor utsträckning varit föranledda av naturvårdshänsyn. Strävan att ytterligare tillgodose hänsynen till naturvården präglar även regeringens förslag till fördelning av stödet. Lövskogbrukets växande betydelse tillgodoses. Skogsstyrelsens översyn av stödreglerna präglas av samma inställning.

Enligt utskottets mening kan det dock finnas skäl att ytterligare värna om vad som återstår av de hagmarker som nu till stor del vuxit igen och förbuskats sedan beteshävden under senare år avtagit alltmer. Under den tid som inventeringen av mark för det tidigare beskrivna NOLA-programmet för naturvårdsåtgärder i odlingslandskapet pågår bör enligt utskottets mening stor försiktighet iakttas vid avveckling av lågproducerande skog som ingår i de områden som inventeras. Stöd till avveckling av 5 § 3-skog bör icke utgå i berörda marker. Vad utskottet nu anför bör riksdagen som sin mening ge

regeringen till känna. Efter hand som inventeringen leder till resultat kommer de marker som ges NOLA-stöd att icke mer omfattas av skogsvårdslagens bestämmelser.

Vad utskottet anfört synes ägnat att i betydande grad tillmötesgå de motionsyrkanden som grundas på naturvårdshänsyn.

Den satsning på lövskogsbruk som förordas av regeringen innebär, tillsammans med vad utskottet i det föregående anfört, att syftet med yrkande 7 i motion Jo314 (vpk) om lövskogsinslag i skogen delvis har tillgodosetts. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av ifrågakvarande yrkande påkallas därför icke.

Utskottet är dock icke berett att, som föreslås i vpk-motionen, rycka undan anslaget för stöd åt 5 § 3-åtgärder och ersätta det med ett anslag för stöd åt skogsgallring och hjälplantering. Ett bifall till yrkandet skulle innebära risk att den lågproducerande skogen icke ersättes med utvecklingsbar skog. Framför allt i Norrland skulle effekten bli negativ. Motion Jo314 avstyrks således såvitt nu är i fråga (yrkandena 8 a och b).

Utskottet finner att en neddragning av anslaget samt avveckling av 5 § 3-bidraget och utnyttjandet av större delen av anslaget till finansiering av bevarandet av urskogar o. d., så som det yrkas i folkpartimotionerna, skulle få negativa följder för skogsvården. Utskottet avstyrker således motionerna Jo302 yrkandena 2 och 4 samt Jo803 yrkande 19.

I moderata samlingspartiets och centerns motioner föreslås avveckling helt av 5 § 3-anslaget, tillsammans med neddragning resp. eliminering av rambeloppen för stöd åt dikning och översiktliga skogsinventeringar. De båda partierna framför samtidigt yrkanden om avkortning resp. avveckling av skogsvårdsavgiften. Med hänvisning till vad som anförts i det föregående avstyrker utskottet motionerna Jo307 yrkande 3 och 4, Jo311 yrkandena 2 och 3, Jo704 yrkande 9 och Jo837 yrkande 8.

Riksdagen bör således bifalla regeringens förslag om anslag till bidrag till skogsvård.

Yrkandet i motion Jo803 om att statsbidrag inte bör utgå till åtgärder som strider mot starka naturvårdsintressen är enligt utskottets mening tillgodosett genom skogsstyrelsens anvisningar. Med hänvisning härtill avstyrks motionen i nu berörd del (yrkande 60).

Av det anförda framgår även att syftet med motion Jo309 yrkande 2 om stöd till ädellövskogsbruket till väsentlig del har tillgodosetts genom utskottets förslag. Mot bakgrund härav avstyrks yrkandet.

Skogsvårdande åtgärder

Utskottet har funnit lämpligt att i anslutning till anslagsyrkandena ta upp ett antal motioner om skogsvårdande åtgärder till behandling.

Enligt motion Jo301 av Elving Andersson och Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c) bör riksdagen begära att regeringen föreslår åtgärder för att få till stånd en snabb övergång från mineralolja till *rapsoolja inom skogsbruket*. Den sistnämnda oljan är enligt motionen att föredra såväl från naturvårdssynpunkt som arbetsmiljösynpunkt. Likartade motioner har tidigare behandlats av riksdagen. Utskottet har därvid instämt i motionärernas uppfattning att det finns tungt vägande skäl att minska de olägenheter som är för-

knippade med användningen av mineralolja som smörjmedel m. m. i skogsbruket. En övergång till användande av vegetabiliska oljor vore därför motiverad. Utskottet har vidare hänvisat till att olika former av försöksverksamhet på området pågår i såväl statlig som enskild regi. Riksdagen har avslagit motionen med hänvisning till att det närmast torde ankomma på regeringen och berörda organ att följa utvecklingen och vidta de åtgärder som kan befinnas erforderliga. Med samma motivering avstyrks den nu aktuella motionen.

För att främja övergång till miljövänligare gödsling i skogen yrkar Sigge Godin (fp) i motion Jo306 att miljöavgiften på kalkkammonsalpeter tas bort. Enligt motion Jo314 (vpk) förvärrar skogsgödsling med kemikalier situationen i skogen som redan drabbas av luftföroreningar. Skogsgödsling med kemikalier bör därför förbjudas (yrkande 2).

Skogsstyrelsen har i samråd med naturvårdsverket utfärdat allmänna råd till ledning för användningen av kvävegödselmedel på skogsmark. Syftet är bl. a. att undvika ökad markförsurning och sådan utlakning av ämnen som kan leda till försämrat marktillstånd eller förorening av vatten. Råden innebär bl. a. att gödsling icke bör ske av skogsmark i Sydsverige. Skogsmarksgödslingen i Nord- och Mellansverige bör begränsas. Försurande gödselmedel bör ej användas inom tillrinningsområden till försurade sjöar.

Inom skogsstyrelsen och naturvårdsverket har man efter en uppföljning av de resultat som nåtts genom den allmänna skogsgödslingsrådgivningen kommit fram till att denna haft god effekt. Skogsbruket har på det hela taget följt anvisningarna. Där skogsgödsling sker har man i stor utsträckning övergått från användande av ammoniumnitrat, vilket har försurande verkan, till det neutrala gödslingsmedlet kalkkammonsalpeter. Någon ändring av de allmänna råden övervägs icke, enligt vad utskottet erfarit.

Som framgår av redogörelsen följer man inom berörda myndigheter uppmärksamt skogsgödslingsproblematiken. Någon anledning för riksdagen att uttala sig i frågan föreligger enligt utskottets mening icke. Utskottet avstyrker således motion Jo306 och motion Jo314 yrkande 2.

I motion Jo314 (vpk) yrkas även att skogsstyrelsens föreskrifter revideras i syfte att främja varsammare markberedning (yrkande 3). Riksdagen bör hos regeringen begära förslag till begränsningar av kalhyggen (yrkande 5). En plan bör antas gällande största tillåtna areal för främmande trädslag, typ *Pinus contorta* (yrkande 6). Motsvarande yrkanden har tidigare avslagits av riksdagen. Som nämnts i det föregående har skogsstyrelsen nyligen reviderat sina föreskrifter om markberedning och hyggesareal i svärförnygrade områden och särskilt i fjällnära skog. En femårsplan gäller för plantering av *Pinus contorta*. Denna utgår under år 1987, och en utvärdering pågår beträffande detta trädslag. Utskottet utgår från att konsekvenserna av contortatallens introduktion därvid belyses från såväl virkesförsörjningssynpunkt som från naturvårds- och markanvändningssynpunkt. Något uttalande av riksdagen om contortatallen är i avvaktan på utvärderingsresultatet icke påkallat. Med det anförda avstyrks motion Jo314 yrkandena 3, 5 och 6.

Utskottet hemställer

1. beträffande *avveckling av 5 § 3-skogar*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om att stöd icke skall utgå till skogsåtgärder i marker av lövdominerad hagmarkstyp,

2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1986/87:Jo307 yrkande 3 medger att under budgetåret 1987/88 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 248 000 000 kr. till skogsvård m. m.

3. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1986/87:Jo302 yrkandena 2 och 4, 1986/87:Jo307 yrkande 4, 1986/87:Jo311 yrkandena 2 och 3, 1986/87:Jo314 yrkandena 8 a och b, 1986/87:Jo704 yrkande 9, 1986/87:Jo803 yrkande 19 och 1986/87:Jo837 yrkande 8 till *Bidrag till skogsvård m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 270 000 000 kr.,

4. beträffande *satsning på üdellövskogen*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo309 yrkande 2,

5. beträffande *lövdominerade skogar*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo314 yrkande 7,

6. beträffande *åtgärder som strider mot starka naturvårdsintressen*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo803 yrkande 60,

7. beträffande *rapolja som smörjmedel*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo301,

8. beträffande *miljöavgiften på kalkammonsalpeter*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo306,

9. beträffande *förbud mot skogsgödsling, m. m.*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo314 yrkandena 2, 3, 5 och 6.

18. Stöd till byggande av skogsvägar

Regeringen har under punkten D 7 (s. 44) föreslagit riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1987/88 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 50 000 000 kr. till byggande av skogsvägar,

2. till Stöd till byggande av skogsvägar för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 000 kr.

Motioner

Motion 1986/87:Jo302 av Lars Ernestam (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 3) att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag minskat anslag med 10 milj. kr. till 40,0 milj. kr. för skogsbilvägar.

Motion 1986/87:Jo303 av Börje Hörnlund (c) och Ulla Orring (fp), vari yrkas att riksdagen ställer ytterligare 30 milj. kr. till jordbruksdepartementets förfogande som statligt stöd till ordinarie verksamhet för byggande av skogsvägar.

Motion 1986/87:Jo304 av Gunnar Björk i Gävle och Gunnel Jonäng (c), vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att statsbidrag tillförs i syfte att förbättra det skogliga vägnätet i Gävleborg.

Motion 1986/87:Jo307 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 5) att riksdagen avslår regeringens förslag att till anslaget D 7 Stöd till byggande av skogsvägar för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag om 50 000 000 kr. och därmed inte medge statsbidrag för detta ändamål.

Motion 1986/87:Jo308 av Britta Sundin (s), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att allt byggande av skogsbilvägar i det fjällnära området skall prövas av skogsvårdsmyndigheten på samma grunder som statsbidrag till skogsbilvägar för närvarande prövas.

Motion 1986/87:Jo312 av Jan Jennehag (vpk), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att under bilaga 11, Jordbruksdepartementet, D 7. Stöd till byggande av skogsvägar, anslå 17 000 000 kr. utöver regeringens förslag;

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att samma regler beträffande naturhänsyn och samråd med myndigheter skall gälla oberoende av om skogsväg byggs med direkt statsbidrag eller ej.

Motion 1986/87:Jo313 av Charlotte Branting (fp), vari yrkas med hänvisning till vad som anförts i motion 1986/87:A642 att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av medel för att förstärka skogsnäringens transportvägar i Kronobergs län.

Motion 1986/87:Jo837 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 5) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att medel från anslaget Byggande av skogsbilvägar ej skall användas till vägar inom den nuvarande skogsodlingsgränsen.

Utskottet

Från anslaget bekostas statsbidrag till byggande av skogsvägar enligt förordningen (1979:792) om statligt stöd till skogsbruket. Regeringen föreslår att en sammanlagd ram av 50 milj. kr. tas upp för budgetåret 1987/88. För utbetalning under anslaget beräknas 50 milj. kr.

I flera motioner yrkas på ändrat anslag. Enligt motion Jo302 (fp) bör anslaget minskas med 10 milj. kr., varvid motionärernas yrkanden om aktsamhet vid exploateringen av fjällnära skogar och avveckling av 5 § 3-bidragen åberopas som grund. I motion Jo307 (m) yrkas att bidragen till byggande av skogsvägar dras in helt med hänvisning till motionärernas yrkande om minskad skogsvårdsavgift och ökad avdragsrätt för investeringar (yrkande 5). Enligt motion Jo303 av Börje Hörnlund (c) och Ulla Orring (fp) bör anslaget öka med 30 milj. kr. med hänvisning bl. a. till skogsstyrelsens äskanden. Ett yrkande om anslagshöjning med 17 milj. kr. framställs i motion Jo312 av Jan Jennehag (vpk). Beloppet anges motsvara det enligt skogsstyrelsen uppdämnda behovet av skogsbilvägsbyggnad. I ett par motioner föreslås slutligen

specialdestinering av anslaget för bidrag till vissa regioner. Enligt motion Jo304 av Gunnar Björk i Gävle och Gunnel Jonäng (c) bör statsbidrag tillföras för att förbättra det skogliga vägnätet i Gävleborgs län. Enligt motion Jo313 av Charlotte Branting (fp) föreligger behov av medel för att förstärka skogsnäringens transportvägar i Kronobergs län.

Utskottet erinrar om att regeringen i kommunikationsdepartementets budgetbilaga föreslår ett omfattande investeringsprogram för att höja bärligheten på vägnätet. Huvuddelen av investeringarna kommer enligt förslaget att ske i skogslänen (prop. 1986/87:100 bil. 8). Programmet får därigenom betydelse för skogsnäringens transporter.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag. Det tillstyrks alltså. Motionerna Jo302 yrkande 3, Jo303, Jo307 yrkande 5 och Jo312 yrkande 1 avstyrks med hänvisning bl. a. till vad utskottet anfört i det föregående, under punkterna 13 och 16.

Utskottet avstyrker även de regionalpolitiskt motiverade motionerna Jo304 och Jo313. Det ovan omnämnda omfattande investeringsprogrammet för vägnätet kommer enligt utskottets uppfattning att få regionalpolitisk betydelse.

Prövning av byggande av skogsvägar

I motion Jo308 yrkar Britta Sundin (s) att riksdagen uttalar att allt byggande av skogsbilvägar i det fjällnära området skall prövas av skogsvårdsmyndigheten på samma grunder som statsbidrag till skogsbilvägar för närvarande prövas (yrkande 2). Motionären framhåller bl. a. att en vägdragning utan den övergripande planering som ett statsbidrag förutsätter i vissa fall kan medföra att vägen får en felaktig sträckning ur rationell synpunkt vilket kan resultera i fler och sämre vägar. Enligt motion Jo312 (vpk) bör samma regler om naturhänsyn och samråd med myndigheter gälla oberoende av om skogsväg byggs med direkt statsbidrag eller ej. Allt för låga bidrag till skogsvägar medför risk för överavverkning inom vägnära områden. Samhället bör enligt motionen utnyttja sina ekonomiska styrinstrument, dvs. bidrag och skatteregler, för att undvika att skogsvägar orsakar naturvårdsproblem på grund av att de dras eller i övrigt utförs på olämpligt sätt. Den som bygger väg på annat sätt än vad som gäller för "bidragsvägar" bör inte få fördelen av dagens generösa skatteregler, anser motionären (yrkande 2). Enligt motion Jo837 (c) bör medel från anslaget Byggande av skogsbilvägar ej användas till vägar ovanför den tidigare skogsodlingsgränsen (yrkande 5).

Utskottet får med anledning av sistnämnda motioner anföra följande.

Skogsbruk kan numera knappast bedrivas utan tillgång till ett vägnät med lämpligt avvägd täthet och standard. Statsbidragen till byggande av skogsbilvägar har härvid betydelse både som stimulans och som styrmedel. Den utvärdering som skogsstyrelsen gjort inom den s. k. stödutredningen har visat att vägbidragsverksamheten är mycket effektiv i förhållande till sitt syfte (Samhällets investeringar i skogsproduktion, sept. 1986).

Statsbidragens styrande funktion regleras i förordningen (1979:792) om statligt stöd till skogsbruket. Enligt förordningen får stöd till byggande av

skogsvägar lämnas endast under förutsättning att vägen dels får en godtagbar standard och är av väsentlig betydelse för skogstransporter med motorfordon, dels kan passas in i en vägnätsplan för området samt dels slutligen att nyttan av vägbyggnadsföretaget beräknas motsvara kostnaderna för företaget (18 §). För allt stöd enligt förordningen gäller att hänsyn skall tas till naturvårdens och andra allmänna intressen vid prövningen av frågor om stöd enligt förordningen (7 §).

Enligt 19 § skogsvårdslagen får avverkning inte ske i skyddsskog eller svårföringrad skog utan skogsvårdsstyrelsens tillstånd. Tillståndsplikten gäller antingen det är fråga om slutavverkning för virkesproduktion eller för att mark skall tas i anspråk för annat ändamål, t. ex. för byggande av skogsväg.

Företrädare för skogsstyrelsen har för utskottet framhållit att skogsägarna i många fall inte har erforderlig överblick över skogsvägnätet i sin region då de anlägger skogsvägar inför en planerad avverkning. Resultatet kan bli att vägar som inte åtnjuter statsbidrag dras på ett sätt som skadar naturskyddsvärda områden. De kan också bli oekonomiska genom att icke passa in i ett vägnät som betjänar ett större område. Det har enligt uppgift inträffat att skogsvägar byggs i strid mot 1985 års riksdagsuttalande om stor återhållsamhet med bedrivande av skogsbruk i de fjällnära skogarna.

Utskottet anser för sin del att det skulle vara till fördel för skogsbruket i dess helhet och för skogsindustrins virkesförsörjning på sikt om en ökad styrning av skogsvägnätets utbyggnad kan komma till stånd. Med hänsyn härtill och mot bakgrund av vad som tidigare anförts finner utskottet att även skogsvägar som byggs utan statsbidrag i områden med svårföringrad skog bör underkastas villkor om hänsyn till naturvårdens och kulturminnesvårdens intressen. De bör även uppfylla de villkor om inpassande i vägnätsplan, m. m. som gäller enligt stödförordningen.

Som ovan framhållits gäller tillståndstvång för avverkningar i svårföringrad skog även när avverkningen endast gäller uthuggning av gata för vägbyggnation. Skogsvårdsstyrelsens bedömningar i vägfrågan skall samordnas med bedömningar i tillståndsfrågan. Enligt utskottets mening bör därvid även prövas om den planerade vägen uppfyller motsvarande villkor som gäller enligt 18 § stödförordningen och de villkor som bör ställas av hänsyn till naturvårdens m. fl. intressen enligt skogsvårdslagen. Det torde åvila regeringen att föranstalta om erforderliga regler härför. Vad utskottet sålunda anför med anledning av motion Jo308 såvitt nu är i fråga bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Med det anförda torde även yrkande 2 i motion Jo312 och yrkande 5 i motion Jo837 vara till väsentlig del tillgodosedda. De påfordrar således icke någon ytterligare riksdagens åtgärd.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1986/87:Jo302 yrkande 3, 1986/87:Jo303, 1986/87:Jo307 yrkande 5, 1986/87:Jo312 yrkande 1 dels medger att under budgetåret 1987/88 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 50 000 000 kr. till byggande av skogsvägar, dels till *Stöd till byggande*

av skogsvägar för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 50 000 000 kr., JoU 1986/87:16

2. beträffande *skogsbilvägarna i Gävleborgs län*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo304,

3. beträffande *transportvägar i Kronobergs län*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo313,

4. beträffande *prövning av byggande av skogsvägar*
a) att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo308 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
b) att riksdagen lämnar motion 1986/87:Jo312 yrkande 2 utan ytterligare åtgärd,

5. beträffande *vägar ovan skogsodlingsgränsen*
att riksdagen lämnar motion 1986/87:Jo837 yrkande 5 utan ytterligare åtgärd.

19. Bidrag till trygghetsförsäkring för skogsbrukare

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt D 9 (s. 45) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till trygghetsförsäkring för skogsbrukare* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.

Fiske

20. Fiskeristyrelsen

Regeringen har under punkt E 1 (s. 46-47) föreslagit riksdagen att till Fiskeristyrelsen för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 36 010 000 kr.

Motion

Motion 1986/87:Jo417 av Kerstin Gellerman m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 4) att riksdagen för fiskares yrkesutbildning till Fiskeristyrelsen anslår 300 000 kr. utöver regeringens förslag.

Utskottet

Fiskeristyrelsen är central förvaltningsmyndighet för frågor om fiskerinäringen, fritidsfisket och fiskevården, i den mån sådana ärenden inte ankommer på någon annan myndighet. Styrelsen är chefsmyndighet för fiskenämnderna. Det åligger styrelsen särskilt att leda de statliga åtgärderna för att främja fiskerinäringen, fritidsfisket och fiskevården.

I propositionen föreslår regeringen att anslaget till fiskeristyrelsen beräknas med utgångspunkt i fiskeristyrelsens huvudförslag för tre år med en total real minskning av utgifterna om 5 % med fördelningen 2, 2 och 1 % för

första, andra resp. tredje budgetåret. Det innebär att utgifterna minskas genom i första hand pensionsavgångar och rationaliseringsverksamhet.

JoU 1986/87:16

I motion Jo417 yrkar Kerstin Gellerman m. fl. (fp) att anslaget för fiskares yrkesutbildning höjs med 300 000 kr. Motionärerna framhåller att behovet av kursverksamhet för yrkesfiskarna är stort och att de anslagna medlen varit i stort sett oförändrade under ett antal år, vilket medfört att denna för yrkesfiskarna mycket viktiga utbildningsform har måst skäras ned.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag. I nuvarande budget-situation medges inget utrymme för den av motionärerna önskade anslags-höjningen. Utskottet tillstyrker således propositionen och avstyrker motio-nen såvitt nu är i fråga (yrkande 4).

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1986/87:Jo417 yrkande 4 till *Fiskeristyrelsen* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 36 010 000 kr.

21. Fiskenämnanderna

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 2 (s. 47) och hemstäl-ler

att riksdagen till *Fiskenämnanderna* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 9 011 000 kr.

22. Främjande av fiskerinäringen

Regeringen har under punkt E 3 (s. 48) föreslagit riksdagen att till Främ-jande av fiskerinäringen för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 2 239 000 kr.

Motioner

Motion 1986/87:Jo406 av Pär Granstedt m. fl. (c), vari yrkas att riksdagen begär att regeringen framlägger förslag om åtgärder för att ge yrkesfisket i Norrland särskilt ekonomiskt stöd.

Motion 1986/87:Jo419 av Pär Granstedt och Karl-Anders Petersson (c), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar hos regeringen hemställa om ett program för ut-veckling av fiskeresurserna i Östersjön i enlighet med vad som anförts i mo-tionen,

2. att riksdagen beslutar att till anslaget E 3. Åtgärder för fiskerinäringen, anvisa ett med 1 milj. kr. förhöjt belopp om 3 239 000 kr.

Utskottet

Regeringen föreslår att anslaget förs upp med 2 239 000 kr., vilket innebär en anslagshöjning med 23 000 kr.

I motion Jo419 av Pär Granstedt och Karl-Anders Petersson (c) framhålls

att fisket är en näring med stor potential. Motionärerna föreslår ett samlat program för att utveckla Östersjön som naturresurs. Ett sådant program borde baseras på tre huvudområden: miljöåtgärder, beståndsvård och ut-sättningar (yrkande 1). Som en första åtgärd bör fiskeristyrelsens anslag för fiskevårdande åtgärder räknas upp med 1 milj. kr. (yrkande 2).

Utskottet instämmer i de synpunkter som framförs i motionen om att Östersjön bör ses som en naturresurs vilken bör vårdas. Sedan riksdagen i maj 1986 riktat ett uttalande till regeringen om behovet av forskning och snabba åtgärder i syfte att förbättra miljön i Östersjöområdet och övriga havsområden (JoU 1985/86:17, rskr. 247) har också regeringen i augusti 1986 tillsatt en aktionsgrupp mot havsföroreningar. Aktionsgruppen har fått till uppgift att kartlägga de allvarliga problem som uppstått i havsmiljön och framför allt att skyndsamt få fram ett samlat åtgärdsprogram mot havsföroreningar. Aktionsgruppen siktar på att framlägga en rapport före halvårs-skiftet. Därigenom kommer enligt utskottets mening motionärernas syfte att i väsentlig mån tillgodoses. Utskottet är icke berett att tillstyrka förslaget om anslagshöjning. Regeringens förslag om anslag är i huvudsak grundat på fiskeristyrelsens äskanden och biträds av utskottet. Motionen avstyrks således.

I motion Jo406 av Pär Granstedt m. fl. (c) begärs åtgärder för att ge yrkes-fisket i Norrland särskilt ekonomiskt stöd. Enligt motionärerna vore det angeläget att ett särskilt regionalpolitiskt motiverat stöd ges till fiskerinäringen i Norrland, efter förebild av det s. k. Norrlandsstödet till jordbruket.

En motion med samma innebörd avlogs för ett år sedan av riksdagen (JoU 1985/86:13, p. 26). Utskottet gjorde därvid en genomgång av de bidragsmöjligheter som står till buds för Norrlandsfisket. Därav framgick att Norrlandsfisket tillgodogörs endast en mycket liten del av det stöd som lämnas i enlighet med förordningen (1985:439) om statligt stöd till fiskerinäringen. Sedermera har, i samband med behandlingen av fiskets prisfrågor, särskilda medel avsatts dels till fraktstöd för foderfisk, där ett särskilt tillägg går till Norrlandsfisket, dels och framför allt ett frakttillägg, fr. o. m. nästa budgetår benämnt pristillägg, för konsumtionsfisk till fiskare bosatta i Uppsala län och norr därom. Sistnämnda tillägg utgår med 50 öre/kg eller – för innevarande budgetår – sammanlagt högst 1 milj. kr. Jordbruksnämnden har efter överläggningar med parterna föreslagit att begränsningen till högst 1 milj. kr. tas bort fr. o. m. den 1 juli 1987.

Enligt uppgift från fiskeristyrelsen torde skälet till att Norrlandsfisket i blott liten mån kommit i åtnjutande av stöd enligt stödförordningen ligga framför allt i låg investeringsbenägenhet hos berörda fiskare. Utskottet är med hänvisning härtill och till vad som i övrigt anförts icke berett att förorda någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionen.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *program för Östersjön*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo419 yrkande 1,

2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1986/87:Jo419 yrkande 2 till *Främjande av fiskerinäringen* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 2 239 000 kr.,
3. beträffande *stöd åt Norrlandsfisket* att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo406.

23. Bidrag till fiskehamnar m. fl. anslag

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna E 4–E 6 (s. 48–50) och hemställer

1. att riksdagen medger att under budgetåret 1987/88 statsbidrag beviljas till fiskehamnar m. m. med sammanlagt högst 4 657 000 kr.,
2. att riksdagen till *Bidrag till Fiskehamnar m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 4 657 000 kr.,
3. att riksdagen till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
4. att riksdagen medger att under budgetåret 1987/88 statsbidrag beviljas till fiskets rationalisering med sammanlagt högst 8 500 000 kr.,
5. att riksdagen till *Bidrag till fiskets rationalisering m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 9 000 000 kr.

24. Lån till fiskerinäringen

Regeringen har under punkt E 7 (s. 50–51) föreslagit riksdagen att till Lån till fiskerinäringen för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 000 kr.

Motioner

Motion 1986/87:Jo401 av Elving Andersson och Kjell A Mattsson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar anslå 50 milj. kr. till fiskerilån för budgetåret 1987/88.

Motion 1986/87:Jo410 av Leif Olsson och Kenth Skårvik (fp), vari yrkas att riksdagen till Lån till fiskerinäringen för budgetåret 1987/88 anslår 15 milj. kr. utöver vad regeringen har föreslagit.

Motion 1986/87:Jo414 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att riksdagen beslutar att till anslaget E 7 Lån till fiskerinäringen anslå 50 000 000 kr.

Motion 1986/87:Jo417 av Kerstin Gellerman m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 3) att riksdagen till Lån till fiskerinäringen för budgetåret 1987/88 anslår 15 milj. kr. utöver regeringens förslag.

Motion 1986/87:Jo418 av Agne Hansson och Gösta Andersson (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 1 och 2),

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna behovet av ökade resurser till fiskerinäringen.

2. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförs om etablering av en beredningsindustri i Västervik för fisk från Östersjön och en distributionskedja för fiskprodukter och för färsk fisk.

Motion 1986/87:Jo420 av Karl-Anders Petersson och Gunhild Bolander (c), vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att anslaget under punkt E 7. Lån till fiskerinäringen förstärks med 15 milj. kr. till 50 milj. kr.

Motion 1986/87:Jo421 av Alf Svensson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att till Lån till fiskerinäringen för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 000 kr.

Utskottet

Från anslaget beviljas fiskerilån och fiskberedningslån enligt förordningen (1985:439) om statligt stöd till yrkesfisket m. m. Regeringen beräknar för nästa budgetår oförändrat 25 milj. kr. för fiskerilån och 10 milj. kr. för fiskberedningslån. Regeringen bör kunna jämka fördelningen mellan de båda ändamålen. Sammanlagt bör anslaget enligt propositionen föras upp med 35 milj. kr.

I motionerna Jo401 (c), Jo410 (fp), Jo414 (m) yrkande 3, Jo417 (fp) yrkande 3, Jo418 (c) yrkande 1, Jo 420 (c) och Jo421 (c) yrkas på en uppräkningsanslag med 15 milj. kr. till 50 milj. kr. Som motivering anförs att Sverige med sina långa kuster och tillgång på fiskevatten har behov av en utökning och modernisering av fiskeflottan. Lönsamheten i fisket medger inte att investeringar och kostnadskrävande renoveringar görs. För att underlätta stora investeringar har hittills fiskerilån och fiskberedningslån på förmånliga villkor kunnat erhållas. Kostnaderna har ökat kraftigt och lånebeloppet har inte räknats upp sedan 1978. En effekt av att anslaget är för lågt har blivit att lån till begagnade fartyg kommer i andra hand. Möjligheten att använda de statliga fiskerilånen i äldre båtar är liten, vilket särskilt drabbar ungdomar som vill starta fiskeföretag.

Utskottet finner de skäl som anförs av motionärerna för en höjning av anslaget övertygande. Riksdagen bör således med anledning av motionerna anslå sammanlagt 50 milj. kr. till lån till fiskerinäringen. Vid fördelningen av lånen bör de möjligheter som finns att ge fiskerilån till inköp av äldre fartyg i gott skick beaktas, med iakttagande av de villkor som gäller enligt stödförordningen. Som föreslagits i propositionen bör regeringen kunna jämka fördelningen mellan de båda ändamålen fiskerilån och fiskberedningslån.

I motion Jo418 (c) yrkas även att riksdagen uttalar att en beredningsindustri uppbyggd på råvaror från Östersjön etableras i Västervik med statlig medverkan och att en distributionskedja för fiskets produkter och för färsk fisk byggs upp med centrum vid sydostkusten (yrkande 2).

Enligt utskottets uppfattning bör riksdagen i detta sammanhang icke göra något uttalande om en specificerad regionalpolitisk satsning av det slag som förordas i motionen. Motionsyrkandet avstyrks således.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 1986/87:Jo410, 1986/87:Jo414 yrkande 3, 1986/87:Jo417 yrkande 3, 1986/87:Jo420 och 1986/87:Jo421 samt med anledning av motionerna 1986/87:Jo401 och 1986/87:Jo418 yrkande 1 till *Lån till fiskerinäringen* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 50 000 000 kr.,

2. beträffande *beredningsindustri i Västervik*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo418 yrkande 2.

25. Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fiske m. fl. anslag

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna E 8–E 10 (s. 51–52) och hemställer

1. att riksdagen till *Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fiske* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,

2. att riksdagen till *Prisreglerande åtgärder på fiskets område* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,

3. att riksdagen till *Ersättning för intrång i enskild fiskerätt m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 3 000 000 kr.

26. Bidrag till fiskevård m. m.

Regeringen har under punkt E 11 (s. 52) föreslagit riksdagen att till Bidrag till fiskevård m. m. för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 5 119 000 kr.

Motion

Motion 1986/87:Jo417 av Kerstin Gellerman m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 5) att riksdagen till fiskevårdsåtgärder anslår 700 000 kr. utöver regeringens förslag.

Utskottet

Regeringen föreslår att anslaget för nästa budgetår räknas upp med 149 000 kr. till 5 119 000 kr.

Enligt motion Jo417 (fp) bör försämringen av fiskevården ej få fortsätta. Motionärerna föreslår att anslaget ökas med 700 000 kr. i förhållande till regeringens förslag (yrkande 5).

Utskottet finner förslaget i propositionen väl avvägt och är icke berett att tillstyrka motionärernas förslag om anslagshöjning.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1986/87:Jo417 yrkande 5 till *Bidrag till fiskevård m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 5 119 000 kr.

27. Statens livsmedelsverk

Regeringen har under punkt F 1 (s. 53–54) föreslagit riksdagen att till Statens livsmedelsverk för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 62 667 000 kr.

Motioner

Motion 1986/87:Jo515 av Ulla Orring m. fl. (fp), vari yrkas med hänvisning till vad som anförts i motion 1986/87:L712 att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bättre samordning angående kostinformation och andra näringsfrågor.

Motion 1986/87:Jo523 av Ingrid Andersson och Mats O Karlsson (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av förstärkt samhällligt ansvar och ökade insatser inom området vattenförsörjning och vattenkvalitet.

Motion 1986/87:Jo538 av Lennart Brunander (c) och Ivar Virgin (m), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av ökade resurser för forskning, rådgivning och tillsyn avseende dricksvatten i enlighet med motionen.

Utskottet

Statens livsmedelsverk är central förvaltningsmyndighet för livsmedelsfrågor. Till verkets förvaltningsområde hör även besiktningsveterinärorganisationen. Regeringen föreslår en planerlig real minskning av utgifterna för budgetåret 1987/88 enligt det treåriga huvudförslag som fastlades inför budgetåret 1986/87. Jordbruksministern bedömer att detta kan genomföras genom rationaliseringar. Regeringen föreslår ett anslag av 62 667 000 kr.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag. Det tillstyrks således.

Utskottet har funnit lämpligt att i detta sammanhang till behandling ta upp några motioner om myndighetssamarbetet resp. dricksvattenkontrollen.

I motion Jo515 yrkar Ulla Orring m. fl. (fp), med hänvisning till sin motion om konsumentpolitiken (L712), att riksdagen gör ett uttalande om bättre samordning angående kostinformation och andra näringsfrågor. Enligt motionen är informationsinsatserna från de statliga organen splittrade när det gäller närings- och kostfrågor. En bättre samordning mellan konsumentverket och livsmedelsverket och socialstyrelsen i konsumentpolitiskt inriktade verksamheter skulle förhindra att viktiga konsumentfrågor som t. ex. en adekvat datummärkning faller mellan borden, anser motionärerna.

Utskottet delar icke motionärernas uppfattning att samordningen mellan de tre centrala myndigheterna på området skulle vara bristfällig. Tvärtom genomför de berörda verken enligt vad utskottet inhämtat sin verksamhet i gott samarbete, såväl på ledningsplanet, genom att resp. verksamheter är ledamöter i de övriga verkens styrelser, som på olika handläggarnivåer. På infor-

mationsområdet kan som exempel framhållas att socialstyrelsen och statens livsmedelsverk för ett år sedan gav ut boken *Kost, motion och hälsa*, vari en sammanfattning ges av dagens kunskaper på ämnesområdet för boken. Livsmedelsverket och socialstyrelsen har även inrättat en gemensam expertgrupp för kost-, närings- och livsmedelsfrågor. Någon anledning för riksdagen att ta initiativ i enlighet med motionärernas förslag föreligger således icke.

I motionerna Jo523 av Ingrid Andersson och Mats O Karlsson (s) och Jo538 av Lennart Brunander (c) och Ivar Virgin (m) yrkas på tillkännagivanden om ökade insatser inom området dricksvattenförsörjning och vattenkvalitet. Med utgångspunkt i några uppmärksammade fall av förorenade dricksvattensystem och med hänvisning till att många enskilda brunnar visat sig innehålla defekt dricksvatten hävdar motionärerna att det finns ett stort behov av rådgivning och information på området.

Livsmedelsverket bör ges bättre resurser för sin rådgivning och tillsyn. Även insamlingen och dokumentationen av data inom vattenområdet bör tillgodoses genom ökade insatser från samhällets sida. Frågan om en auktorisation av brunnsbörare bör övervägas.

Utskottet får med anledning av motionerna framhålla följande.

Livsmedelsverket övertog 1983 socialstyrelsens roll som centralt ansvarig myndighet när det gäller dricksvatten. Samtidigt övertog livsmedelsverket från statens miljömedicinska laboratorium rollen som centrallaboratorium för dricksvattenfrågor, i vissa delar tillsammans med statens bakteriologiska laboratorium, SBL, som har huvudansvaret för den epidemiologiska övervakningen och undersökningen av vattenburna smittor. Därvid har livsmedelsverket bl. a. att utarbeta normer och metoder för övriga laboratoriers arbete, att öva tillsyn över och rådgivning till andra laboratorier och utbilda viss laboratoriepersonal samt att i övrigt bistå laboratorier i frågor som rör undersökning av dricksvatten. Verket har vidare genom de allmänna bemyndigandena i livsmedelslagen (1971:511) befogenhet att utfärda föreskrifter om dricksvatten. Livsmedelsverket har, med dessa bemyndiganden som grund, utfärdat en särskild kungörelse (SLVFS 1983:12) om dricksvatten m. m. Bl. a. genom dessa föreskrifter har verket sökt samordna kvalitetskrav, provtagning, laboratorieundersökning och liknande frågor som rör vatten.

För dricksvattenkontrollen gäller dåvarande medicinalstyrelsens meddelanden från 1965 och 1967 om bakteriologiska resp. fysikalisk-kemiska vattenundersökningar. Livsmedelsverket har utarbetat förslag till nya föreskrifter och allmänna råd om provtagnings- och undersökningsmetoder samt allmänna råd för bedömning av dricksvatten, m. m. Dessa remissbehandlas för närvarande. Livsmedelsverket rekommenderar där en i vissa fall utökad provtagningsfrekvens.

Statens naturvårdsverk har det centrala myndighetsansvaret för skyddet av vattentäkter.

På det regionala planet har länsstyrelsen enligt livsmedelslagstiftningen en samordnande uppgift för tillsynen inom länet. För skydd av vattentäkter och frågor som rör vattenresurser i stort har länsstyrelsen mer direkta uppgifter, enligt 19 kap. vattenlagen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnderna i kommunerna har det lokala tillsynsansvaret för dricksvattenanläggningarnas utformning och skötsel, för själva driften av anläggningarna och för kvaliteten hos det producerade dricksvattnet. Nämnderna har därvid att tillämpa livsmedelsverkets regler om dricksvattenkvalitet.

De kommunala vattenverken är medlemmar i Svenska vatten- och avloppsverksföreningen (VAV). VAV ger ut en matrikel över de vattenverk som drivs av de kommunala vattenverken i landet (1 918 stycken 1985).

Som allmänna vattenverk räknas enligt lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar dels kommunala anläggningar, dels även anläggningar som drivs av annan men förklarats som allmänna av länsstyrelsen. Sistnämnda anläggningar omfattas inte av VAV-registren och inte heller andra anläggningar för vilka miljö- och hälsoskyddsnämnden förordnat att provtagning skall ske.

Som exempel på andra myndigheter som bedriver verksamhet berörande dricksvattenområdet kan nämnas Sveriges Geologiska Undersökning (SGU), som utför fortlöpande mätningar av grundvattentillgången i landet. SGU har även ett brunnarsarkiv, där uppgifter samlas om bl. a. vattenkvaliteten i borrhållsbrunnar.

Enligt vad utskottet erfarit har man inom Svenska brunnborrars branschorganisation Geotec tagit vissa initiativ om bl. a. normer för utformningen av brunnar liksom beträffande frågan om eventuell auktorisering av brunnborrare.

I genomsnitt inträffar enligt SBL:s statistik varje år ett större utbrott av förgiftningsfall orsakat av dricksvattnet i Sverige – och har så gjort under lång tid. I samband med WHO:s "vattendecennium" 1980–1990 har ett projekt *Dricksvattenkvalitet och hälsa* genomförts i samarbete mellan naturvårdsverket, livsmedelsverket, statens bakteriologiska laboratorium m. fl. Det har därvid framgått att skadliga vattenföroreningar förekommer betydligt oftare än vad man tidigare trott. Under den senaste treårsperioden 1984–1987 har ett trettiotal utbrott av vattenföroreningar som orsakat tarmkatarrer av någon omfattning redovisats.

Man skiljer därvid på minst tre huvudtyper av vattenföroreningar. Ett aktuellt exempel på den första typen förekommer i Växjö, där en svårutrotad bakterieflora spritt sig i stadens vattenledningsnät utan att dock i vart fall hittills ha orsakat några allvarigare sjukdomsfall. En andra huvudtyp exemplifieras av sådana utbrott som inträffat nyligen i Sälen, Lofsdalen och Torsby där avloppsvatten trängt in i friskvattensystemet, med akuta epidemier som följd. Ett tredje slag förekommer, där samma sjö kan vara både dricksvattenreservoar och recipient för avloppet.

Statens livsmedelsverk har med anledning av att flera förgiftningsepidemier utbrutit under de senaste månaderna i en cirkulärskrivelse till länsstyrelser och hälso- och miljöskyddsnämnder begärt undersökning av befintliga vattenanläggningar för att klargöra om det finns risk för att avloppsvatten kan tränga in i anläggningen. Myndigheterna skall enligt skrivelsen vidta erforderliga åtgärder för att eliminera föroreningsrisker samt avge rapport till livsmedelsverket.

Dricksvatten är ett av våra viktigaste livsmedel. Det håller i allmänhet god kvalitet i Sverige. Som framgår av den lämnade översikten förekommer det dock årligen flera utbrott av tarmkatarrepidemier orsakade av defekt dricksvatten. I många fall kan enskilda brunnar tidvis ha ett otillfredsställande vatten. I första hand ligger ansvaret för dricksvattenkontrollen på de kommunala hälso- och miljöskyddsnämnderna. Livsmedelsverket har som central tillsynsmyndighet på området ett särskilt ansvar för hur dricksvattenkontrollen utförs och vilka normer som skall följas. Livsmedelsverket följer noga utvecklingen och har med anledning av inträffade utbrott av förgiftningsepidemier föranstaltat om en undersökning rörande dricksvattenförsörjningens tillstånd i landets olika delar. Utskottet utgår från att verket och övriga berörda myndigheter vidtar de åtgärder som kan befinnas nödvändiga som ett resultat av den utredning som pågår samt att även problematiken med vattenförsörjningen från enskilda brunnar uppmärksammas. Något särskilt initiativ från riksdagens sida med anledning av motionerna ter sig mot den bakgrunden icke påkallat.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Statens livsmedelsverk* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 62 667 000 kr.,
2. beträffande *samordning mellan verken* att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo515,
3. beträffande *dricksvattenförsörjningen* att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo523 och 1986/87:Jo538.

28. Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning m. m. m. fl. anslag.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 2–F 7 (s. 54–58) och hemställer

1. att riksdagen till *Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. att riksdagen till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
3. att riksdagen till *Bidrag till statens veterinärmedicinska anstalt* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 49 798 000 kr.,
4. att riksdagen till *Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.,
5. att riksdagen till *Statens utsädeskontroll: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
6. att riksdagen till *Bidrag till statens utsädeskontroll* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag 2 000 000 kr.

Regeringen har under punkt F 8 (s. 58–59) föreslagit riksdagen att till Bekämpande av växtsjukdomar för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kr.

Motioner

Motion 1986/87:Jo505 av Olle Aulin m. fl. (m), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om regler för kostnadsfördelning vid bekämpning av holländsk almsjukan.

Motion 1986/87:Jo506 av Bengt Silfverstrand och Lars-Erik Lövdén (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av samordnade insatser för att motverka almsjukans vidare utbredning.

Motion 1986/87:Jo531 av Wiggo Komstedt (m), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående åtgärder mot almsjukan.

Utskottet

Från anslaget utbetalas ersättningar för kostnader till följd av åtgärder mot växtskadegörare enligt växtskyddslagen (1972:318) samt för vissa förluster till följd av sådana åtgärder, m. m.

Jordbruksministern beräknar anslaget till 250 000 kr.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag och tillstyrker således detta.

I motionerna Jo505 av Olle Aulin m. fl. (m), Jo506 av Bengt Silfverstrand och Lars-Erik Lövdén (s) samt Jo531 av Wiggo Komstedt (m) yrkas på ett riksdagsuttalande om behovet av samordnade insatser för att motverka almsjukans vidare utbredning. Motionärerna konstaterar att Skåne har drabbats av den holländska almsjukan för vilken endast finns ett bekämpningssätt, nämligen att infekterade träd avverkas varpå virket måste oskadliggöras. Olika kommunala och regionala initiativ har tagits för att bekämpa almsjukan. Enligt motionerna fordras även en central styrning av bekämpningen samt insatser av statliga medel.

Almsjukan omfattas av växtskyddskungörelsen (1972:319) och anmälningsplikt gäller för sjukdomen. Anmälan skall göras till lantbruksnämnden eller växtinspektör. Lantbruksstyrelsen kan utfärda föreläggande om åtgärder mot sjukdomen. Kostnaderna för bekämpningen, vilka blir omfattande genom att de smittade träden måste avverkas och forslas bort, åvilas normalt markägaren. Enligt 8 § växtskyddslagen kan sådana kostnader ersättas av statsmedel efter prövning av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Utskottet har vid kontakt med lantbruksstyrelsen erfarit att man där ser allvarligt på de skador som inträffat i Skåne genom almsjukan. Vissa skogs-

områden är så infekterade att bekämpning där ter sig meningslös. Almen är dock främst ett prydnadsträd som planteras i parker, på kyrkogårdar m. m. Lantbruksstyrelsen har tagit initiativet till en samordnad kampanj för den fortsatta uppläggningsen av sjukdomsbekämpningen, i samråd med statens naturvårdsverk, berörda länsstyrelser och kommunblock i Skåne, Göteborgs kommun m. fl. Därvid kommer enligt uppgift även frågan om eventuella statsbidrag att diskuteras. Inom styrelsen betraktas frågan om almsjukebekämpningen som brådsakande.

Utskottet ser med allvar på almsjukans snabba utbredning. Hittills har den främst drabbat Skåne, men risken är uppenbar att den sprider sig till andra delar av landet om den inte bekämpas effektivt. Som framgår av den lämnade redovisningen är också berörda myndigheter inställda på att genom en samordnad bekämpningskampanj hindra sjukdomens vidare spridning. Utskottet utgår från att man därvid kommer att vidta erforderliga åtgärder. Något initiativ från riksdagens sida med anledning av motionerna synes med hänsyn härtill icke påkallat.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 250 000 kr.,
2. beträffande *bekämpning av almsjukan* att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo505, 1986/87:Jo506 och 1986/87:Jo531.

30. Lantbrukskemisk laboratorieverksamhet m. fl. anslag

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 9 – F 13 (s. 59-64) och hemställer

1. att riksdagen till *Lantbrukskemisk laboratorieverksamhet* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 5 715 000 kr.,
2. att riksdagen till *Statens maskinprovningar: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
3. att riksdagen till *Bidrag till statens maskinprovningar* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 5 337 000 kr.,
4. att riksdagen till *Statens växtsortnämnd* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 299 000 kr.,
5. att riksdagen till *Lantbruksstyrelsen, djurens hälso- och sjukvård: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

31. Bidrag till djurens hälso- och sjukvård

Regeringen har under punkt F 14 (s. 64) föreslagit riksdagen att till Bidrag till djurens hälso- och sjukvård för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 6 193 000 kr.

Motion 1986/87:Jo224 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 13) att till anslaget F 14 Bidrag till djurens hälso- och sjukvård anslå 23 193 000 kr.

Motion 1986/87:Jo525 av Lennart Brunander (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att till Bidrag till djurens hälso- och sjukvård för budgetåret 1987/88 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 17 milj. kr. förhöjt reservationsanslag till 23 193 000 kr.

Motion 1986/87:Jo527 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu i fråga (yrkande 3) att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförs om vikten av en i hela landet arbetande veterinärorganisation.

Inkommen skrivelse

Sveriges Veterinärförbund har i skrivelse till utskottet den 2 mars 1987 framfört synpunkter om veterinärernas arbetsförhållanden m. m.

Utskottet

Under anslaget anvisas medel för bidrag till distriktsveterinärorganisationen, anskaffning av viss laboratorietrustning, främjande av förebyggande åtgärder samt stöd vid inrättande av flerveterinärstationer.

Jordbruksministern anför i sammanhanget följande:

Kostnaderna för djurens hälso- och sjukvård beräknar jag för budgetåret 1987/88 till 87 193 000 kr. Jag har därvid beräknat 90 000 kr. för vissa uppgifter i fråga om försörjningsberedskapen inom totalförsvarets civila delar.

I proposition 1986/87:65 redovisades vissa delar i den överenskommelse som träffats mellan företrädare för regeringen och Lantbrukarnas förhandlingsdelegation. Jag förutskickade därvid att jag skulle återkomma till regeringen i de frågor som skulle komma att kräva regeringens eller riksdagens ställningstagande. Enligt överenskommelsen skall jordbruket fr. o. m. den 1 juli 1987 kollektivt finansiera ytterligare 25 milj. kr. av djurens hälso- och sjukvård. Jordbrukets kompensationsram skall fr. o. m. samma datum höjas med motsvarande belopp. Denna utfästelse gäller tre år.

Finansieringen av kostnaderna för djurens hälso- och sjukvård bör nu således ske på sätt som framgår av den under anslaget tidigare redovisade planen. Förslaget innebär att av kostnaderna för verksamheten skall jordbruket kollektivt finansiera 44 milj. kr. Djursjukvårdsavgifter beräknas inbringa 20 milj. kr. Staten tillskjuter som bidrag 23 193 000 kr. varav 6 193 000 kr. anvisas från anslaget Bidrag till djurens hälso- och sjukvård. 17 milj. kr. anvisas av de införselavgifter på jordbruksprodukter som finns tillgängliga sedan jordbruket inom den s. k. fördelningsplanen för jordbruksprisregleringen tillförts de avgiftsmedel som förutsatts.

Bidraget beräknas till 6 193 000 kr., vilket innebär en minskning av anslaget med drygt 37 milj. kr. Reserverade medel under anslaget – i propositionen upptagna med 6 754 451 kr. – bör enligt propositionen få disponeras för att täcka underskott i distriktsveterinärverksamheten.

I motionerna Jo224 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) och Jo525 av Lennart Brunander (c) yrkas på en anslagsökning med 17 milj. kr. Beloppet motsvarar den del av finansieringen som enligt jordbruksministern bör anvisas av regleringsmedel utanför fördelningsplanen.

Motiveringen till yrkandet i motion Jo224 är samma som framförts beträffande finansieringen av skördeskadeskyddet och som utskottet behandlat i det föregående under p. 12. Med hänvisning till vad utskottet anfört i det sammanhanget avstyrks även det nu aktuella yrkandet 13. Enligt motion Jo525 kommer uttaget av 17 milj. kr. av införselavgiftsmedlen att inkräkta på andra ändamål som finansieras inom den s. k. fördelningsplanen. Denna invändning synes dock enligt utskottets uppfattning bygga på en missuppfattning. Av propositionen framgår nämligen att medlen till djurens hälso- och sjukvård skall hämtas från medel från införselavgifter utanför fördelningsplanen för jordbruksprisregleringen. De kommer således icke att inkräkta på de avgiftsmedel som enligt fördelningsplanen skall tillföras jordbruket. Med hänvisning till det anförda avstyrks motion Jo525. Regeringens förslag synes väl avvägt och tillstyrks således av utskottet.

Enligt motion Jo527 av Karl Erik Olsson m. fl. (c) bör riksdagen uttala sig om vikten av en i hela landet arbetande veterinärorganisation. Därest organisationen urholkas måste samhället garantera varje djurhållare tillgång till veterinär, framhåller motionärerna.

Utskottet har ingen annan mening än motionärerna beträffande vikten av att vi har en i hela landet arbetande veterinärorganisation. Utskottet får i detta sammanhang hänvisa till den uppgörelse som träffats mellan regeringen och Lantbrukarnas förhandlingsdelegation i november 1986. Därvid överenskomms att en gemensam arbetsgrupp skall tillsättas för att snarast utreda och komma med förslag rörande den framtida verksamheten för djurens hälso- och sjukvård. Med hänsyn till att frågan således kommer att ses över påkallas icke för närvarande något initiativ från riksdagens sida med anledning av motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 3).

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1986/87:Jo224 yrkande 13 och 1986/87:Jo525 till *Bidrag till djurens hälso- och sjukvård* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 6 193 000 kr.,

2. beträffande *en i hela landet arbetande veterinärorganisation* att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo527 yrkande 3.

32. Bidrag till avlägset boende djurägare för veterinärvård

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 15 (s. 65) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till avlägset boende djurägare för veterinärvård* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 1 950 000 kr.

33. Bidrag till vissa internationella organisationer m. m. och Ersättning till viltskador

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna J 1–J 2 (s. 78-79)
och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 26 765 000 kr.,
2. att riksdagen till *Ersättningar för viltskador m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 12 320 000 kr.

Stockholm den 26 mars 1987

På jordbruksutskottets vägnar

Karl Erik Olsson

Närvarande: Karl Erik Olsson (c), Håkan Strömberg (s), Grethe Lundblad (s), Arne Andersson i Ljung (m), Ove Karlsson (s), Lars Ernestam (fp), Martin Segerstedt (s), Sven Eric Lorentzon (m), Jan Fransson (s), Margareta Winberg (s), Kerstin Gellerman (fp), Jens Eriksson (m), Åke Selberg (s), Lennart Brunander (c) och Jan Jennehag (vpk),

dock att vid behandlingen av punkterna 1–10, 12–17 Ingrid Hemmingsson (m) deltagit i stället för Jens Eriksson (m) och Leif Marklund (s) i stället för Margareta Winberg (s),

vid punkt 11 Kaj Larsson (s) deltagit i stället för Martin Segerstedt (s), Björn Ericson (s) i stället för Margareta Winberg (s) och Karl-Anders Petersson (c) i stället för Karl Erik Olsson (c)

vid punkterna 1–13, 18–33 Bengt Rosén (fp) deltagit i stället för Kerstin Gellerman (fp), samt

vid punkterna 18–33 Leif Marklund (s) deltagit i stället för Grethe Lundblad (s).

1. Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m. (punkt 2 mom. 2)

Arne Andersson i Ljung, Sven Eric Lorentzon och Ingrid Hemmingsson (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Utskottet får" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det i nuvarande produktionsläge inte är motiverat att staten bidrar till jordbrukets inre rationalisering. På längre sikt bör bidraget upphöra. Utskottet anser i likhet med vad som anförts i motion Jo224 att anslaget bör minska med 10 milj. kr. till 30 milj. kr. Motion Jo257 yrkande 6 avstyrks således, i den mån den ej tillgodoses genom utskottets ställningstagande.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag, med avslag på motion 1986/87:Jo257 yrkande 6 och med bifall till motion 1986/87:Jo224 yrkande 10 till *Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 30 000 000 kr.

2. Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m. (punkt 2 mom. 2)

Lars Ernestam och Bengt Rosén (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Utskottet får" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Bidraget till jordbrukets rationalisering bör, som framhållits i motion Jo257, kunna minskas med 5 milj. kr. Utskottet tillstyrker således motion Jo257 yrkande 6 och avstyrker motion Jo224 yrkande 10 i den mån den ej tillgodoses genom utskottets ställningstagande.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag, med avslag på motion 1986/87:Jo224 yrkande 10 och med bifall till motion 1986/87:Jo257 yrkande 6 till *Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 35 000 000 kr.

3. Markförvärv för jordbrukets rationalisering (punkt 3 mom. 2)

Lars Ernestam och Bengt Rosén (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Utskottet framhåll" och slutar med "yrkande 7" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det bör vara möjligt att sälja en betydande del av jordfondens mark till enskilda brukare. Bl. a. talar det minskade behovet av storleksrationaliseringar för att så blir fallet. Utskottet tillstyrker motionens förslag att riksdagen uttalar sig för en försäljning av mark till ett värde av ca 50 milj. kr.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *försäljning av mark från jordfonden*
att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo257 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

4. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti (punkt 4 mom. 2)

Håkan Strömberg, Grethe Lundblad, Ove Karlsson, Martin Segerstedt, Jan Fransson, Åke Selberg och Leif Marklund (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Med reservation" och slutar med "till känna" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med jordbruksministern att en kreditgarantiavgift bör tas ut på samtliga beviljade kreditgarantier inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde. Detta överensstämmer med vad riksdagen nyligen uttalat om ett ökat uttag av kreditgarantiavgifter med syftet att garantiverksamheten skall bära sina egna kostnader (FiU 1986/87:10, rskr. 122). Utskottet avstyrker således motionerna Jo224 yrkande 14, Jo234 och Jo247.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *kreditgarantiavgifter*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo224 yrkande 14, 1986/87:Jo234 och 1986/87:Jo247.

5. Främjande av rennäringen (punkt 8 mom. 1)

Håkan Strömberg, Grethe Lundblad, Ove Karlsson, Martin Segerstedt, Jan Fransson, Åke Selberg och Leif Marklund (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Utskottet erinrar" och slutar med "4,7 milj. kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet erinrar om att storleken av det statliga prisstödet enligt riksdagsbeslut år 1984 skall bli föremål för årliga överläggningar mellan rennäringen och staten (JoU 1984/85:25 punkt 10). Rennäringens företrädare kan i detta system t. ex. påverka fördelningen av medel och prioritera ändamål som man anser angelägna. Som framgår av årets budgetproposition har en viss uppräknig av anslaget gjorts utöver de uppräknig som bundits till särskilt angivna ändamål. Sammanlagt innebär regeringsförslaget en höjning med 1 843 000 kr. Utskottet är med anledning härav inte berett att förorda ytterligare höjning och avstyrker således motionerna Jo203, Jo215, Jo221 yrkande 2 och Jo253.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

JoU 1986/87:16

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1986/87:Jo203, 1986/87:Jo215, 1986/87:Jo221 yrkande 2 och 1986/87:Jo253 till *Främjande av rennäringen* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 20 063 000 kr.,

6. Främjande av rennäringen (punkt 8 mom. 3)

Arne Andersson i Ljung, Sven Eric Lorentzon och Ingrid Hemmingsson (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Utskottet utgår" och slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser det angeläget att åtgärder vidtas för att nedbringa cesiumhalten hos alla renar till en nivå som gör köttet lämpligt som livsmedel. Som anförts i motion Jo221 bör berörda myndigheter se till att alla samer som anser sig kunna nå resultat med stödutfodring erbjuds hjälp härmed. Detta bör gälla även de värst utsatta samebyarna i Jämtland och Västerbotten. Vad utskottet anfört bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *åtgärder för lägre cesiumhalt i renkött* att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo221 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

7. Statens jordbruksnämnd (punkt 9)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 11 som börjar med "Utskottet erinrar" och slutar med "ingen erinran" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att den s. k. överskottsarealen är en tillgång som bör utnyttjas på ett produktivt sätt. I rådande produktionsläge måste stora ansträngningar göras för att stimulera en övergång till alternativ råvaruproduktion. Samma stimulansåtgärder bör komma jordbruket till del som tidigare lämnats andra näringsgrenar. Utskottet tillstyrker motionärernas yrkande att en ny stödform införs för att främja övergången till en produktion av sådana råvaror som exemplifieras i motionen. Bl. a. bör stödet omfatta förnybara råvaror som minskar vårt utlandsberoende och som också kan vara intressanta för olika industriella processer. Närmare föreskrifter för den nya stödformen bör meddelas av regeringen eller jordbruksnämnden. Stödet bör administreras av jordbruksnämnden. För budgetåret 1987/88 föreslår utskottet att ett belopp om 250 milj. kr. anvisas för angivna ändamål.

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

- att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1986/87:Jo797 yrkandena 7 och 8 *dels* som sin mening ger rege-

ringen till känna vad utskottet anfört om stöd till alternativ råvaruproduktion, *dels* till *Statens jordbruksnämnd* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 276 309 000 kr., varav 250 000 000 kr. avser stöd till alternativ råvaruproduktion.

8. Låginkomstsatsning m. m. inom jordbruket (punkt 11 mom. 5)

Arne Andersson i Ljung, Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 14 som börjar med "Utskottet är" och slutar med "återstående del" bort ha följande lydelse:

Under anslaget prisreglerande åtgärder anslås medel till vad som kallas låginkomstsatsning. Denna post rymmer bidrag till flera verksamheter, bl. a. till åtgärder för produktionsanpassning. Posten tillkom som kompensation för uteblivna livsmedelsprishöjningar på 1970-talet. Den är således en livsmedelssubvention. Utskottet delar bedömningen i motion Jo224 att posten kan minskas med 43 milj. kr. Utskottet förutsätter att jordbruket får ta ut detta belopp i form av prishöjningar.

Vad utskottet anfört bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *låginkomstsatsning m. m. inom jordbruket* att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Jo224 yrkande 7 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Anslag till låginkomstsatsning m. m. inom jordbruket (punkt 11 mom. 8)

Under förutsättning av bifall till reservation 8

Reservanterna under reservation 8 anser att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. att riksdagen med anledning av regeringens förslag, med bifall till motion 1986/87:Jo224 yrkande 7 i motsvarande del och med avslag på motionerna 1986/87:Jo208, 1986/87:Jo241 yrkande 6, 1986/87:Jo249, 1986/87:Jo254, 1986/87:Jo257 yrkande 8 och 1986/87:Jo797 yrkande 6, samtliga i motsvarande del, till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 2 864 670 000 kr.

10. Livsmedelssubventioner m. m (punkt 11 mom. 4 och 6)

Lars Ernestam och Bengt Rosén (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Utskottet delar" och på s. 14 slutar med "motsvarande del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar de synpunkter på livsmedelssubventionerna som framförs bl. a. i motion Jo257. Om man vill förbättra barnfamiljernas situation är det mest effektivt att ge stöd i form av barnbidrag och småbarnstillägg/vårnadsbidrag. Av budgetpropositionen framgår emellertid inte att den föreslagna besparingen på livsmedelssubventionerna skall komma barnfamiljerna till del. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet förslaget om en neddragning av livsmedelssubventionerna under budgetåret 1987/88 och tillstyrker motion Jo257 yrkande 8. Härigenom tillgodoses även centermotionerna Jo208, Jo241 och Jo249.

Motionerna Jo224 yrkandena 6 och 7 och Jo254 avstyrks.

dels utskottets hemställan under 4 och 6 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *avveckling av livsmedelssubventionerna under en övergångstid*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo224 yrkande 6.

6. beträffande *livsmedelssubventioner under budgetåret 1987/88*

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1986/87:Jo208, 1986/87:Jo241 yrkande 6, 1986/87:Jo249 och 1986/87:Jo257 yrkande 8 samt med avslag på motionerna 1986/87:Jo224 yrkande 7 och 1986/87:Jo254, samtliga i motsvarande del, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

11. Anslag till livsmedelssubventioner m. m. (punkt 11 mom. 8)

Under förutsättning av bifall till reservation 10

Reservanterna under reservation 10 anser att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1986/87:Jo208, 1986/87:Jo241 yrkande 6, 1986/87:Jo249 och 1986/87:Jo257 yrkande 8 samt med avslag på motionerna 1986/87:Jo224 yrkande 7, 1986/87:Jo254 och 1986/87:Jo797 yrkande 6, samtliga i motsvarande del, till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 3 157 670 000 kr.

12. Livsmedelssubventioner m. m. (punkt 11 mom. 4 och 6)

Lennart Brunander och Karl-Anders Petersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Utskottet delar" och på s. 14 slutar med "motsvarande del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar de synpunkter på mjölksubventionerna som framförs bl. a. i motionerna Jo208 och Jo249. Regeringens förslag om en 20-procentig

neddragning av livsmedelssubventionerna fr. o. m. den 1 januari 1988 kommer att innebära kraftiga prishöjningar på de subventionerade mjölkprodukterna, vilket drabbar barnfamiljer och låginkomsttagare särskilt hårt. Denna politik står vidare i dålig överensstämmelse med uppgörelsen mellan staten och jordbruksnäringen i november 1986, vilket bl. a. innebar ett ökat stöd till livsmedelskonsumtionen. Den minskning av konsumtionen som det nu framlagda förslaget kan förväntas medföra blir särskilt kännbar för de mindre familjeföretagen som i många fall saknar alternativ till mjölkproduktionen. Mot angivna bakgrund motsätter sig utskottet den av regeringen föreslagna neddragningen av livsmedelssubventionerna och tillstyrker således motionerna Jo208, Jo241, Jo249, varigenom även motion Jo257 yrkande 8 tillgodoses. Motionerna Jo224 yrkandena 6 och 7 och Jo254 avstyrks.

dels utskottets hemställan under 4 och 6 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *avveckling av livsmedelssubventionerna under en övergångstid*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo224 yrkande 6,

6. beträffande *livsmedelssubventioner under budgetåret 1987/88*

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1986/87:Jo208, 1986/87:Jo241 yrkande 6, 1986/87:Jo249 och 1986/87:Jo257 yrkande 8 samt med avslag på motionerna 1986/87:Jo224 yrkande 7 och 1986/87:Jo254, samtliga i motsvarande del, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

13. Samhällets delansvar för överskottsarealen (punkt 11 mom. 7)

Lennart Brunander och Karl-Anders Petersson (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 14 som börjar med "Yrkande 5" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser, i likhet med vad som anförts i motion Jo797, att samhället måste ta ett större ansvar för spannmålsproduktionen. Statens kostnadsandel för överskottsarealen bör höjas till 60 % och inrymma särskilda stödåtgärder för alternativ produktion (se reservation 8). För budgetåret 1987/88 bör ett belopp om 480 milj. kr. beräknas för att täcka statens kostnadsandel upp till 40 % av överskottsarealens kostnader. Detta bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *samhällets delansvar för överskottsarealen*

att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo797 yrkandena 5 och 6 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

14. Anslag till livsmedelssubventioner m. m. (punkt 11 mom. 8)

JoU 1986/87:16

Under förutsättning av bifall till reservationerna 12 och 13

Reservanterna under reservationerna 12 och 13 anser att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1986/87:Jo208, 1986/87:Jo241 yrkande 6, 1986/87:Jo249, 1986/87:Jo257 yrkande 8 och 1986/87:Jo797 yrkande 6 samt med avslag på motionerna 1986/87:Jo224 yrkande 7 och 1986/87:Jo254, samtliga i motsvarande del, till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 3 287 670 000 kr.

15. Livsmedelssubventioner m. m. (punkt 11 mom. 4 och 6)

Jan Jennehag (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 13 som börjar med "Utskottet delar" och på s. 14 slutar med "motsvarande del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar de synpunkter på mjölksubventionerna som framförs bl. a. i motion Jo254. Förslaget om minskade subventioner drabbar framför allt barnfamiljer och låginkomsttagare. Samtidigt som matpriserna stiger ökar – via momsen – beskattningen av konsumenterna. Utskottet delar motionärernas åsikt att matmomsen bör avskaffas. Innan detta kan genomföras helt bör momsbelastningen på livsmedlen neutraliseras genom ökade livsmedelssubventioner. Utskottet avstyrker således regeringens förslag om en neddragning av subventionerna och tillstyrker motion Jo254 om en höjning av anslaget med 500 milj. kr. jämfört med regeringsförslaget.

I enlighet härmed avstyrker utskottet motion Jo224 yrkandena 6 och 7, liksom motionerna Jo208, Jo241, Jo249 och Jo257 yrkande 8 i den mån dessa ej tillgodoses genom utskottets förslag.

dels utskottets hemställan under 4 och 6 bort ha följande lydelse:

4. *beträffande avveckling av livsmedelssubventionerna under en övergångstid*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo224 yrkande 6,

6. *beträffande livsmedelssubventioner under budgetåret 1987/88*
att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1986/87:Jo254 samt med avslag på motionerna 1986/87:Jo208, 1986/87:Jo241 yrkande 6, 1986/87:Jo249, 1986/87:Jo257 yrkande 8 och 1986/87:Jo224 yrkande 7, samtliga i motsvarande del, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

16. Anslag till livsmedelssubventioner m. m. (punkt 11 mom. 8)

JoU 1986/87:16

Under förutsättning av bifall till reservation 15

Jan Jennehag (vpk) anser att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1986/87:Jo254 samt med avslag på motionerna 1986/87:Jo208, 1986/87:Jo241 yrkande 6, 1986/87:Jo249, 1986/87:Jo257 yrkande 8, 1986/87:Jo224 yrkande 7 och 1986/87:Jo797 yrkande 6, samtliga i motsvarande del, till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 3 407 670 000 kr.

17. Bidrag till permanent skördeskadeskydd m. m. (punkt 13 mom. 4 och 5)

Karl Erik Olsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Sven Eric Lorentzon (m), Lennart Brunander (c) och Ingrid Hemmingsson (m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 17 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "och 12" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar synpunkterna i motion Jo224 om osäkerheten i det av regeringen föreslagna finansieringssystemet. Av propositionen framgår inte vilka medel som finns tillgängliga och ej heller vilka effekterna blir om införselavgiftsmedel skulle saknas. Riksdagen bör i ett uttalande avvisa den föreslagna finansieringen. I enlighet härmed bör riksdagen anvisa 26 milj. kr. av budgetmedel under anslaget C 8 Administration av permanent skördeskadeskydd m. m.

dels utskottets hemställan under 4 och 5 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *finansiering med införselavgiftsmedel* att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo224 yrkande 11 som sin mening ger regeringen till kända vad utskottet anfört,

5. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1986/87:Jo224 yrkande 12 till *Administration av permanent skördeskadeskydd m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 26 800 000 kr.,

18. Översyn av skogsvårdslagen (punkt 14 mom. 4)

Karl Erik Olsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Lars Ernestam (fp), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Gellerman (fp), Lennart Brunander (c) och Ingrid Hemmingsson (m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 21 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den uppfattning som framförts i motionerna från moderata samlingspartiet, folkpartiet och centern om behovet av en översyn av

skogsvårdslagstiftningen. Principiellt bör således lagen ha sin utgångspunkt i skogen som naturresurs. Dess karaktär av ramlag bör minska, och lagen bör förenklas. I sammanhanget bör ett upphävande av de ändringar som införts efter lagens tillkomst eftersträvas. Naturvårdsfrågorna bör beaktas. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av nu berörda motionsyrkanden bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under punkt 14 mom. 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *en översyn av skogsvårdslagen*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1986/87:Jo302 yrkande 1, 1986/87:Jo307 yrkande 1, 1986/87:Jo311 yrkande 1 och 1986/87:Jo803 yrkande 55.

19. Skogsvårdslagens portalparagraf (punkt 14 mom. 5)

Jan Jennehag (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 21 som börjar med "Utskottet delar" och slutar med "ej påkallad" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den syn på skogspolitiken som uttrycks i vpk-motionen där det framhålls att politiken bör vila på en helhetssyn på skogen som en levande naturresurs. I enlighet med motionärernas yrkande bör således skogsvårdslagens portalparagraf formuleras om, så att skogen beskrivs som en mångsidig resurs, där hänsynen till bevarandet av arter och ekosystem och människors behov av rekreation är minst lika viktig som ekonomiska aspekter. Riksdagen bör således med bifall till motion Jo314 yrkande 1 begära en ändring av 1 § skogsvårdslagen.

dels utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *skogsvårdslagens portalparagraf*

att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Jo314 yrkande 1 hos regeringen begär en ändring av skogsvårdslagens portalparagraf,

20. Neddragning av skogsvårdsorganisationen (punkt 14 mom. 6)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 21 som börjar med "De förslag" och slutar med "4, 5 och 6" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder de yrkanden i motion Jo311 som avser en neddragning av skogsvårdsorganisationen i anslutning till motionärernas samtidigt framförda förslag om en avveckling av skogsvårdsavgiften. Riksdagen bör således hos regeringen begära att skogsstyrelsen får i uppdrag att snarast göra en översyn av möjligheterna till personalminskning när det skogliga bidragssystemet tas bort, att regeringen upptar förhandlingar med representanter för

skogsägarna och skogsindustrin samt även i övrigt ansluter sig till motionärernas förslag. Vad utskottet anfört med anledning av motionen såvitt nu är i fråga (yrkandena 4, 5 och 6) bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *neddragning av skogsvårdsorganisationen m. m.*
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1986/87:Jo311 yrkandena 4, 5 och 6,

21. Fjällnära skogar (punkt 14 mom. 7b)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 22 som börjar med "De yrkanden" och slutar med "50 och 51" bort ha följande lydelse:

Som framhålls i folkpartiets miljömotion bildar fjällskogarna tillsammans med anslutande fjällområden naturliga ekologiska enheter utan motstycke i Västeuropa. Mot den bakgrunden har riksdagen förordat återhållsamhet med bedrivande av skogsbruk i de fjällnära skogarna. Utskottet delar motionärernas uppfattning om behovet av ett mer långtgående skydd än det riksdagen förordade för två år sedan. Ett säkerställandeprogram för fjällnära skogar som innefattar bevarande av områden av stort värde för naturvård och rennäring bör antas. En naturvårdsgräns, ovanför vilken inget storskaligt skogsbruk får bedrivas, bör läggas fast. Innan så skett bör några avverkningsintag inte äga rum som berör områden av stort värde för naturvård eller rennäring. Det bör vidare slås fast att skogsavverkning inom s. k. obrutna fjällområden inte skall tillåtas. Enskilda skogsägare bör i första hand erbjudas ersättning i form av annan skogsmark. Vad utskottet här anfört med anledning av motion Jo803 såvitt nu är i fråga (yrkandena 48, 50 och 51) bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 7 b bort ha följande lydelse:

7. beträffande *fjällnära skogar*
b) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1986/87:Jo803 yrkandena 48, 50 och 51,

22. Fjällnära skogar (punkt 14 mom. 7 c)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 22 som börjar med "Riksdagen av-slog" och slutar med "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den bedömning som görs i motion Jo837 (c) att det nu är tid att gå vidare för att säkerställa att fjällskogarna bevaras. En tillämpning av småskaliga skogsbruksmetoder bör vara grundläggande i fjällskogsområdet. Vidare bör utredas hur en naturvårdsgräns på biologiska grunder kan upprättas. Ovanför denna bör inget storskaligt skogsbruk bedrivas. In-

rättande av en sådan gräns kräver en noggrann utredning, och begränsning av avverkning ovanför gamla skogsodlingsgränsen bör gälla i väntan på utredningens färdigställande. Riksdagen bör som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet här anfört med anledning av motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 4).

dels utskottets hemställan under 7 c bort ha följande lydelse:

7. beträffande *fjällnära skogar*

c) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1986/87:Jo837 yrkande 4,

23. Urskogar (punkt 14 mom. 8)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 23 som börjar med "Statens naturvårdsverk" och slutar med "i motionen" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den bedömning som görs i motion Jo803 (fp) att situationen är ytterst allvarlig för urskogarna och de urskogsliknande skogarna. Anspråken från skogsbruket är stora. Resurserna för att skydda områdena genom att bilda naturreservat är alltför små. Det finns uppenbara risker att också merparten av de små rester som finns kvar av dessa skogar kommer att försvinna medan naturvården inventerar och väntar på bättre anslag. Därför måste samtliga kända sådana områden ges ett tillfälligt skydd mot avverkning i avvaktan på ett ambitiöst bevarandeprogram. För att få ett representativt nät av skyddade skogar är det nödvändigt att också vissa skogsområden med inslag av yngre och mer kulturpåverkade bestånd lämnas för fri utveckling, särskilt i södra Sverige. Ett program för bevarande av återstående urskogor bör således utarbetas. En procent av den produktiva skogsmarken nedanför den f. d. skogsodlingsgränsen bör lämnas för fri utveckling.

Vad utskottet anfört med anledning av motionen såvitt nu är i fråga (yrkandena 56 och 57) bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *urskogor m. m.*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1986/87:Jo803 yrkandena 56 och 57,

24. Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar (punkt 16)

Arne Andersson i Ljung, Sven Eric Lorentzon och Ingrid Hemmingsson (alla m) anser att den del av utskottets yttrande på s. 25 som börjar med "Riksdagen har" och slutar med "fråga (yrkande 2)" samt utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det inte finns någon anledning för staten att bidra till dessa fröplantager. De investeringar som där görs måste vara motiverade av marknadsmässiga skäl. Investeringskostnaderna skall givetvis tas ut på plantpriserna. Genom att motionärernas förslag också

innebär en sänkt skogsvårdsavgift kan skogsbrukarna lättare tåla den ökade kostnaden. Utskottet tillstyrker således motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 2) och hemställer

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1986/87:Jo307 yrkande 2 till *Skogsvårdsstyrelserna: Inves- teringar* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 34 660 000 kr.

25. Bidrag till skogsvård m. m. (punkt 17 mom. 2 och 3)

Arne Andersson i Ljung, Sven Eric Lorentzon och Ingrid Hemmingsson (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som börjar på s. 29 med "Utskottet delar" och slutar på s. 30 med "översiktliga skogsinventeringarna" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den uppfattning som framförs i moderata samlingspartiets skogsbruksmotion att skogsvården skall betalas av markägaren. Motionärer- nas förslag om sänkning av skogsvårdsavgiften gör att skogsägarna lättare kan bära kostnaderna för denna. Något statsbidrag bör icke utgå till dikning. När det gäller bidraget för täckande av kostnader för översiktliga skogsin- venteringar (ÖSI) biträder utskottet motionärernas förslag att besparingar kan göras. Eftersom betydande arealer redan har inventerats bör ÖSI nu fullföljas. Den årliga inventeringsarealen bör således följa det uppgjorda programmet. För att klara detta förordas lägre detaljeringsgrad och förenk- lingar i planerna. Bidraget till ÖSI kan därmed minskas med 20 milj. kr.

dels den del av utskottets yttrande på s. 32 som börjar med "Bidragen till" och slutar med "framtida virkesförsörjningen" utgår,

dels den del av utskottets yttrande på s. 33 som börjar med "Utskottet fin- ner" och slutar med "till skogsvård" bort ha följande lydelse:

Som framhålls i motion Jo704 av Carl Bildt m. fl. (m) ger statliga styråt- gärder för markanvändningen ofta negativa miljöeffekter. Så har t. ex. bi- draget till de s. k. 5 § 3-skogarna i många fall fått till effekt att hagmark plan- terats med barrskog. Utskottet delar motionärernas uppfattning att detta bi- drag bör avskaffas. Den enskilde markägaren bör själv avgöra markanvänd- ningen.

Utskottet tillstyrker förslaget i motion Jo307 om besparingar av samman- lagt 141 milj. kr. under anslaget. Anslaget bör således påföras med 129 milj. kr. (yrkande 4). Bidragsramen begränsas till 107 milj. kr. (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande innebär att förslagen i folkpartiets och cen- terpartiets motioner om avveckling av 5 § 3-bidragen tillstyrks. Även i övrigt blir dessa motioner i viss mån tillgodosedda. De kräver således ingen särskild åtgärd från riksdagens sida.

dels utskottets hemställan under 2 och 3 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bi- fall till motion 1986/87:Jo307 yrkande 3 medger att under budgetåret

1987/88 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 107 000 000 kr. till JoU 1986/87:16 skogsvård m. m.

3. att riksdagen med anledning av regeringens förslag med bifall till motionerna 1986/87:Jo307 yrkande 4, 1986/87:Jo704 yrkande 9, 1986/87:Jo803 yrkande 19 och 1986/87:Jo837 yrkande 8 samt med avslag på motionerna 1986/87:Jo302 yrkandena 2 och 4, 1986/87:Jo311 yrkandena 2 och 3, 1986/87:Jo314 yrkandena 8 a och b till *Bidrag till skogsvård m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 129 000 000 kr..

26. Bidrag till skogsvård m. m. (punkt 17 mom. 3)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 32 som börjar med "Bidragen till" och slutar med "framtida virkesförsörjningen" utgår,

dels den del av utskottets yttrande på s. 33 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "till skogsvård" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den uppfattning som framförs i folkpartimotionerna att 5 § 3-bidrag icke skall utgå till plantering av områden som omfattas av starka naturvårdsintressen. 5 § 3-bidraget bör i sin nuvarande form upphöra. Anslaget för skogsvård bör i stället också kunna användas för att finansiera bevarandet av urskogar o. d. Utskottet biträder mot den angivna bakgrunden yrkandena i motionerna Jo302 och Jo803 att bidrag till avveckling av lågproducerande bestånd icke bör utgå under budgetåret. På anslaget bör med bifall till motion Jo302 yrkande 2 uppföras 250 milj. kr.

Utskottets ställningstagande innebär att även de yrkanden om 5 § 3-bidragens upphörande som framförs i moderaternas och centerns motioner tillstyrks. Utskottet är dock icke berett att biträda vad som i övrigt yrkas om bidrag till skogsvård i de nämnda motionerna.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 1986/87:Jo302 yrkandena 2 och 4, 1986/87:Jo704 yrkande 9, 1986/87:Jo803 yrkande 19 och 1986/87:Jo837 yrkande 8 samt med avslag på motionerna 1986/87:Jo307 yrkande 4, 1986/87:Jo311 yrkandena 2 och 3 samt 1986/87:Jo314 yrkandena 8 a och b till *Bidrag till skogsvård m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 250 000 000 kr.,

27. Bidrag till skogsvård (punkt 17 mom. 3)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande som börjar på s. 29 med "Utskottet delar" och slutar på s. 30 med "översiktliga skogsinventeringarna" bort ha följande lydelse:

Som framhålls i centerns skogsmotion innebär bidragssystemet en överföring av pengar från den skötsamme till den som inte har skött sin skog om man ser till samma geografiska område. Ett sådant förhållande måste anses betänkligt från principiell synpunkt. Utskottet delar motionärernas uppfattning att det, såsom det skogliga bidragssystemet nu visat sig fungera, är för skogsbruket bättre att skogsvårdsavgiften och samtliga bidragsformer med undantag av sådana som är av regionalpolitisk karaktär avvecklas.

dels den del av utskottets yttrande på s. 32 som börjar med "Bidragen till" och slutar med "framtida virkesförsörjningen" utgår,

dels den del av utskottets yttrande på s. 33 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "till skogsvård" bort ha följande lydelse:

I södra Sverige utgörs de s. k. 5 § 3-skogarna till stor del av igenväxande hagmarker. Många av dessa har utvecklats till lövskogar med stort naturvärde. Ibland fungerar lokalerna som ersättningslokaler för arter som tidigare fanns i genuina lövurskogar. Avsikten är inte att statsbidrag skall utbetalas till föryngring av skog med höga naturvärden. Inventeringsunderlaget är dock ofta bristfälligt. Det är därför inte ovanligt att även områden med höga naturvärden i dag föryngras med hjälp av statsbidrag. Dessutom innebär 5 § 3-satsningen en avsevärd minskning av antalet smärre lövskogar av vilka många visserligen inte var för sig kan klassas som så värdefulla att de kan undgå 5 § 3-bidrag men som tillsammans är en mycket stor resurs för fauna och flora.

Utskottet tillstyrker mot bakgrund av det anförda motionärernas förslag att 5 § 3-bidraget upphör, att bidragsformerna 2, 3 och 5 under D 6 upphör och att riksdagen anvisar ett anslag av 68 milj. kr. under D 6 för särskilda skogsvårdsåtgärder inom det skogliga stödområdet och för ädellövskogsbruk.

Utskottets ställningstagande innebär att även förslagen i motionerna Jo704 (m) och Jo803 (fp) om avskaffande av 5 § 3-bidragen tillstyrks. Motionerna Jo302 och Jo307 i här berörda delar är mindre långtgående än motion Jo311. De bör icke föranleda någon riksdagens ytterligare åtgärd.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 1986/87:Jo311 yrkandena 2 och 3, 1986/87:Jo704 yrkande 9, 1986/87:Jo803 yrkande 19 och 1986/87:Jo837 yrkande 8 samt med avslag på motionerna 1986/87:Jo302 yrkandena 2 och 4, 1986/87:Jo307 yrkande 4 och 1986/87:Jo314 yrkandena 8 a och b till *Bidrag till skogsvård m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 68 000 000 kr. för särskilda skogsvårdsåtgärder inom det skogliga stödområdet och för ädellövskogsbruk.

28. Lövdominerade skogar (punkt 17 mom. 5)

Jan Jennehag (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 33 som börjar med "Den satsning" och slutar med "därför icke" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker yrkandet i motion Jo314 (vpk) om åtgärder för att framför allt i södra Sverige bevara lövdominerade skogar och att inblandning av främst björk i gran- och tallskogar bevaras. Riksdagen bör göra ett särskilt uttalande till regeringen med anledning av motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 7).

dels utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *lövdominerade skogar*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1986/87Jo314 yrkande 7.

29. Åtgärder som strider mot starka naturvårdsintressen (punkt 17 mom. 6)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 33 som börjar med "Yrkandet i" och slutar med "yrkande 60" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker yrkande 60 i motion Jo803 om att statsbidrag inte bör utgå till åtgärder som strider mot starka naturvårdsintressen. Riksdagen bör rikta ett särskilt uttalande till regeringen i denna fråga.

dels utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *åtgärder som strider mot starka naturvårdsintressen*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1986/87:Jo803 yrkande 60.

30. Förbud mot skogsgödsling, m. m. (punkt 17 mom. 9)

Jan Jennehag (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 34 som börjar med "Som framgår" och slutar med "5 och 6" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att skogsgödsling med kemikalier förvärrar försurningssituationen. Kemikalierna utgör ett skadligt och onödigt tillskott som inte kan accepteras. Utskottet tillstyrker således motion Jo314 yrkande 2. Motion Jo306 avstyrks.

I vpk-motionen yrkas även att skogsstyrelsens föreskrifter revideras i syfte att främja varsammare markberedning (yrkande 3). Riksdagen bör hos regeringen begära förslag till begränsningar av kalhyggen (yrkande 5). En plan bör antas gällande största tillåtna areal för främmande trädslag, typ *Pinus contorta* (yrkande 6). Utskottet delar motionärernas uppfattning. Vad utskottet anfört med anledning av motionen i berörda delar bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *förbud mot skogsgödsling, m. m.*

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1986/87:Jo314 yrkandena 2, 3, 5 och 6.

31. Stöd till byggande av skogsvägar (punkt 18 mom. 1)

JoU 1986/87:16

Arne Andersson i Ljung, Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 37 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "13 och 16" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker motion Jo307 yrkande 5. Knappast någon investering inom skogsbruket torde vara så lönsam som just byggande av skogsvägar. Det är därför onödigt att staten bidrar till detta. Anslaget bör utgå. För byggande av skogsbilväg bör redan första året vid beskattning avdrag för samtliga kostnader få göras mot intäkt av skogsfastighet. Övriga här berörda motioner avstyrks.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Jo307 yrkande 5 samt med avslag på motionerna 1986/87:Jo302 yrkande 3, 1986/87:Jo303 och 1986/87:Jo312 yrkande 1 avslår regeringens förslag om anslag till *Stöd till byggande av skogsvägar* för budgetåret 1987/88 och därmed inte medger statsbidrag för detta ändamål,

32. Stöd till byggande av skogsvägar (punkt 18 mom. 1)

Lars Ernestam och Bengt Rosén (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 37 börjar med "Utskottet har" och slutar med "13 och 16" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till vad utskottet anfört – i reservationerna 21 och 26 – om fjällnära skogar och 5 § 3-bidragen biträder utskottet yrkande 3 i motion Jo302 om en nedskärning av anslaget med 10 milj. kr. Utskottet avstyrker övriga här berörda motionsyrkanden.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med anledning av motion 1986/87:Jo302 yrkande 3 samt med avslag på motionerna 1986/87:Jo303, 1986/87:Jo307 yrkande 5 och 1986/87:Jo312 yrkande 1 dels medger att under budgetåret 1987/88 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 40 000 000 kr. till byggande av skogsvägar, dels till *Stöd till byggande av skogsvägar* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 40 000 000 kr.,

33. Stöd till byggande av skogsvägar (punkt 18 mom. 1)

Jan Jennehag (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 37 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "13 och 16" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder yrkande 1 i motion Jo312 (vpk) om en höjning av anslaget till 67 milj. kr. Bidragsramen bör samtidigt höjas till samma belopp. Utskottet avstyrker övriga här berörda motionsyrkanden.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

JoU 1986/87:16

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med anledning av motion 1986/87:Jo312 yrkande 1 samt med avslag på motionerna 1986/87:Jo302 yrkande 3, 1986/87:Jo303 och 1986/87:Jo307 yrkande 5 dels medger att under budgetåret 1987/88 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 67 000 000 kr. till byggande av skogsvägar, dels till *Stöd till byggande av skogsvägar* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 67 000 000 kr.,

34. Vägar ovan skogsodlingsgränsen (punkt 18 mom. 5)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 38 som börjar med "Som ovan" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Som ovan --- (= utskottet) --- regeringen till känna. Riksdagen bör samtidigt uttala att medel från anslaget Byggande av skogsvägar ej får användas till vägar ovanför den tidigare skogsodlingsgränsen, med anledning av motion Jo837 yrkande 5.

dels utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *vägar ovan skogsodlingsgränsen*
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1986/87:Jo837 yrkande 5.

35. Fiskeristyrelsen (punkt 20)

Lars Ernestam och Bengt Rosén (båda fp) anser att den del av utskottets yttrande på s. 40 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "fråga (yrkande 4)" samt utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder motionärernas förslag. Anslaget bör således höjas med 300 000 kr. för att förbättra möjligheterna att tillgodose yrkesfiskarnas behov av yrkesutbildning.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1986/87:Jo417 yrkande 4 till *Fiskeristyrelsen* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 36 310 000 kr.

36. Lån till fiskerinäringen (punkt 24 mom. 1)

Håkan Strömberg, Ove Karlsson, Martin Segerstedt, Jan Fransson, Margareta Winberg, Åke Selberg och Leif Marklund (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 43 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "och fiskberedningslån" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner att regeringens förslag är väl avvägt. Att i den ansträngda budgetsituation som råder i dag höja lånen i enlighet med motionärernas

önskemål är icke försvarligt. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag JoU 1986/87:16 och avstyrker motionerna.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1986/87:Jo401, 1986/87:Jo410, 1986/87:Jo414 yrkande 3, 1986/87:Jo417 yrkande 3, 1986/87:Jo418 yrkande 1, 1986/87:Jo420 och 1986/87:Jo421 till *Lån till fiskerinäringen* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 35 000 000 kr..

37. Bidrag till fiskevård m. m. (punkt 26)

Lars Ernestam och Bengt Rosén (båda fp) anser att den del av utskottets yttrande på s. 44 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "om anslagshöjning" samt utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder motionärernas förslag. Anslaget bör således uppföras med 700 000 kr. utöver vad regeringen föreslår.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1986/87:Jo417 yrkande 5 till *Bidrag till fiskevård m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 5 819 000 kr.

38. Dricksvattenförsörjningen (punkt 27 mom. 3)

Karl Erik Olsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Lars Ernestam (fp), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m), Lennart Brunander (c) och Bengt Rosén (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 48 som börjar med "Dricksvatten är" och slutar med "icke påkallat" bort ha följande lydelse:

Dricksvatten är --- (= utskottet) --- brunnar uppmärksammas. Utskottet förutsätter att erforderliga resurser därvid kan ställas till förfogande. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionerna Jo523 och Jo538 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *dricksvattenförsörjningen*
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1986/87:Jo523 och 1986/87:Jo538.

39. Bidrag till djurens hälso- och sjukvård (punkt 31 mom. 1)

Karl Erik Olsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m) och Lennart Brunander (c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 52 som börjar med "Motiveringen till" och slutar med "av utskottet" bort ha följande lydelse: JoU 1986/87:16

Utskottet biträder motionärernas förslag. Det är icke rimligt att som regeringen föreslagit anvisa medel genom ianspråktagande av inte närmare specificerade regleringsmedel. Statens bidrag till djurens hälso- och sjukvård bör finansieras med budgetmedel. Anslaget bör således i enlighet med motionsyrkandena öka med 17 milj. kr.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 1986/87:Jo224 yrkande 13 och 1986/87:Jo525 till *Bidrag till djurens hälso- och sjukvård* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 23 193 000 kr.,

40. En i hela landet arbetande veterinärorganisation (punkt 31 mom. 2)

Karl Erik Olsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m) och Lennart Brunander (c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 52 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "yrkande 3" bort ha följande lydelse:

Utskottet har --- (= utskottet) --- och sjukvård. Enligt utskottets mening är det angeläget att den aviscrade utredningen beaktar de synpunkter som anläggs i motion Jo527. Vad utskottet anfört med anledning av motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 3) bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *en i hela landet arbetande veterinärorganisation* att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1986/87:Jo527 yrkande 3.

Särskilt yttrande

Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling (punkt 7 mom. 1)

Lennart Brunander (c) anför:

Det finns starka skäl att understryka biodlingens värde för såväl sysselsättningen och växtskyddet som jordbruksnäringen i allmänhet. Trots att utskottet i stor utsträckning instämt med motionen har denna bedömts inte påkalla någon särskild åtgärd. Som framgår av utskottets yttrande har biodlingen också ett samband med de förslag som framlagts i proposition 1986/87:80 om forskning. Jag återkommer till frågan i detta sammanhang (JoU 1986/87:19).